KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
K 589.

1

ביאור הפסוקים
והמצות וכל הקטנים
החיים. והואיל ואי אפשר

אומר שכל הארם הוא וכל הקטנ

הכח חיישוב והיכולת בו לעבדי הבח העומח על הדרך שאמרנו
שלא יכלו אבח העומח לעבדי בעל. ושם היתה הארץ וכל העומח
והחיים. נמצא לפרושין שאר החיים לבדה וקשה. והלא היו בי
עלמה הא להיות טעמו שהוא ושפחתו ובניהם שאר הקטנים כמו
שאנו רואים השחתן בעדרים שמעלה השלהבת מגיע על כל
אשר בעדרים והשחתן. אפס לא יהיה בל אלא עבור תהיה השלהבת
העלה ממעל שלא על כל ישראל. ואתה תראה שטעות הקדמוני
ומפי מפרשי ושהוא משאר בעלי חיים ויאחזנם.

ראיה

אחרת שהארם יכלו מפרשי משאר בעלי חיים
שכל מי שיבוא עליו טעמו הקטנים משאלי וחיים ידוע בהם בעשר
ראיות לדברים. ומי שיבוא עליו טעמו האומה ידוע בהבאה בעשר
ראיות לכל הולך על אחבטנו. ומי שיבוא עליו טעמו האויר ישוב
באויר. כאשר יראה לפנינו. אבל הארם מפני שטעמו מפלי
משאר העבדים בברכה ברוחנית והתרחק מן הקינאה השנים
שיבכל מדה ומדה וגו'. והעלה האחרון שהקדים ברוחנית מן הקטנים
כלל שכל שתחיינה משפחתו. ולפי שיאש הארם הזה שיקרו.
ויהיה העקר מחול השתים לפי אחתן בדברים אותו ימחה השתים.
ומפני זאת הסבה בדיבר הארם מהופך. ומפני עלה זאת
בשעלה מביאה לבהארם מהופך. כי היתר מן הלב הוא למעלה
והיה ראוי להיות למעלה. והואיל והבאר זה. שהקדים

אומר שכל

הארם המשילוהו היאשונים אל הקטנים. והשנים
בכבד ב המאורות שהם השמש והירח. והמשילו האנשים
לכבדים העליונים. שהם שבתי וצדק. והשחיים המשילו
לנקבה. והבה המאורים. והלשון לכבד אשר בו המבשא והמרור.
והמשלות היב. במשלות ב חלוקות שבשדרה שעליהם בכלי
הנקבה והם עמידתו. ואם ישתנו מזה איך האמר שחלוקות
השדרה הם יב ואתה מוצאתם לה. שיבואו שהשמה הם
בעצמו ומה אותם בבל השדרה. והימים והלילות והעבות
ומה מלאכים הקדושים המלאכים והם השמים. והם
אותם מאורים המלאכים שהם מלאים ס. וההרים. כנגדם
הארם העצמות. והעמודים. כנגדם בעלם השער. והיסודות

ARCHIVO HISTÓRICO PROVINCIAL TARA

השער העני

מן החלק הראשון בנפש היונתית והחיוב.

אמרנו בנפש שרש על הנפש היונתית שבעלה הוא צדוק כבר ידוע. ולולי הנפש היונתית. לא היתה מיונאה הנפש החיה ולא מנפש החכמה בנולם וזה. ומיראתו ליראה מבוע המקור אשר התבוננתי אולי האריך הייתי מבאר זה ביאור מספיק אבל הכל הזה יספיק למי שיש לו שיעור. **אומר** לפי שראינו שהאדם יגמח כשאר היצמחים. ובלה בצורה הצמחים. יצר להתרבות שיש בו כח מגמח. ואם ישלה על הדעת שהוא צל בלי נפש יגמחת. כן נקבל בקבוע בגמחונים. ואם ישבור יצר זה בגמחונים. ישבור כל שיהיו האדנים והחיים ושאר הנפש צליש. ובביטול קבריא זאת תבוי הלפנה והבל להודות שיש בגמיאות נפש יגמחת.

ראיה אחרת אם עלה על הלאת שהאדם הוא צל בלי נפש יגמחת. כן היה ונ לקבוע שיהיה תאין נפש חיה. ויחשוב ויסיר. מאי נפש חכמה. ואו לא היה יגיך לייחדה הכחוה הלז ולא לגמיאותם. וזה שוא. ואומר שכח הנפש היגמחת הוא כח ההאוה ומושכה בבבי. וכחוניה הכח הזן והמצלי. וזה. יהאוה האדם והשכל ושאר ההאוות הטבעיים ושפעלה השוקפת שם הבהמה כאשר אמר בבבי. והחלת מרי שיצטך באדם בבבן אמן. הנפש הזאה. ובהמיצא בו יקפ הזאה אחר שישלים הכח המגיר מה שעיין להשלים

ואשר שהוא ומלין הנפש הזאת וכחוניה. לא שיש הפרש בין הנפש הזאת ובין הכח המצלי. שהכח הזה יקבל מה שיקבל לרמותו בבבי. וכח הצדוק. יאמר הקבל. וכח בצדוק. וכח בגון. שיש לנפש הצדוק בכחוה. כח יגוע. וכח בגון. וכח המגיר. שהן שיפה הזבר והנקבה. יהיה יגיר מלבון יגוע. בשני הפנים שיהיה מגוע יגוע. והנקבה יהיה יגיר מלבון יגוע. האדם ונפש שהיה הבגיר יהיה שיהיה יגוע. בשני הפנים. וכח בגון. וכח בגון. וכח הצדוק. וכח בגון. וכח הצדוק. וכח בגון. וכח הצדוק

התבוננות ואחזקת יסוריהן הקשורה בריעות הבורא שהרגיל
להיות צה בח לעשות עמו. כלומר שם בטחה היודע
בורא הזה. וזה מפעולת הנפש היעודה העמלה אשר ובטרם
למעלה. ודע שכל מה שהוא טעון בבחי. ויראהו מן הכח אל
הפעל האבר שהוא בהפעל. וכן תוציא השמע מן הכח אל הפעל.
היעודים והבין חקירות הרחם. ובקרב שהתאחז בו הטעה כעד
חכמות השלשה ליעודים. בהיות אותה חכמיות מוציאה לכל
היעודים אשר בטעה מן הכח אל הפעל כפי שיוכשר השמע
בכל הורעושם ושלום. ואם יעלה על לב אדם איך ישוה
הטעה אל היסודות הלו והשלח אותה לזרעושם. אמור לו
שיש השרש בין האדם והזרעון. שהאדם בשיעור השלשי
והוא יותר מן מכל החיים מורכבים. שהתרכבות כחות הטעה
ויבע עצמה. והיעודים יותר מזן מהצמח. ואחרין בחלי
חיים. והיעודים יוצא מזן היסודות הלו. וחלי חיים יוצא מן
היעודים. לא מן היסודות. ועל כן לא נראה שיעור הטעה אל
היסודות כאשר נראה בזרעון. ושזר שהיסודות יקבילו הלמחה.
והטעה יקביל אותה המזון הנלוי מהיעודים.
ואם יעלה על לב איש. הואיל ושלשי היעודים הם היסודות
שהם מוכנותיהם וחמרם. איך לא ישוה הקרם אל היעודים
הואיל והוא מזונו. יש להשיבו הסבה אשר בשבילה היה
היעודים מזון לאדם לפי שהוא מן היסודות הלו לא מעשם
אבר אחר.
והטעה על זה שהאדם כשיפקר לנפשי
נפקר והשוחה אל היסודות מכל וכל. ויורינו זה שעשינו
הם היסודות. ונשתי זה מהנה לראיית העין. להיותינו מן
השלישי השלישי בקרבתנו ועלוינו. וישתנה העמחון בקרבנו
רם ונחות ומרה שחורה ואדומה. וזהו קורה בדיוק ודק. והוא
לפי שהיה הרכבתינו יותר דקה משאר ההרכבות עבחר
לנו מן היסודות מה שיאות לנו והוא הנלה בקרבתינו אל
ההשלשות הלו הנעדרות. ויותר מהם הדומה אל הזרעון
והיא הטעה הנעשית מהעיבוב רם. ובעבור שהפך בריחם
מניר יולד מזג שיולד. כאילפם הירוחה בשיעור לשם יתלד
שיעשה מהעבה קליפה הנון אותה מבל קטבה. כן יולד
כן יולד על הטעה. והיא הנלחמת שיולד והחזיק הרחם

ואם יאמר אומר
שיהיה בבלי הנפש היעודה. אלא אנו שיבהו. לפי
ששם לו השרוה פיהקיום זו אותה נו והוא נמשב. לפי שהבלי יהיה.
והנפש החיה הנהנה לו החיים היא לבדה. והבלי הוא עב אדמי.
על זה לא יתכן להבלי שהנפש החיה לא בבלי שיש בו נפש
בעולמה. ועל כן הנפש החיה היא שעושה בבח החיה שהואבח
מבחוניה. והבח הזה הוא שעני בריש הנך בעלמי.
ובבל שבלי ושבלי שעי מדומים לשעדשים. באחר הרוח. ושעני
הדרש. וזה היה לחכמה הבוראי. לפי שהדרש דבר בעני ומעין והמעש
והרוח מעבע האניר. והוא נוח להתבלל מעשון כבלי ויש.
ונוח להתעשבמן הדם. אם היה מעבב הדרש אה הרוח להיותן
מפולש בבל הבלי ימוה חי פהאוס. והנה ההבאר דבר הנפש
היעודות. והתבאור עניב הטעה וייחיית השבני יתבדך
הבורא שהמציא בחמדו בריותיו. כמו שבא בבחה הלשון
בחולב תהיכבו ובקביעה הקפיאתו. עור ובשר תלבישני ובגידים
וברזיל תסוכבני. חיים וחסד עשית עמדי ופקודתך שמרה
רוחי. והואיל והשלמנו הענין בנפש היעודות נבוי מדבר
בבי אור הנפש החיה".

מאמר בנפש החיה

ואם יאמר אומר
שיהיה לבו ריוב מזג. או קטב נמוך.
ואם יאמר אומר
נבון יש לנו לומר בנפש
החיה. כמו שאמרנו
בנפש היעודות. הנפש החיה היא בלב שבאה בדרש הנלי
בחוה. כי בריחם. כמו שיש בבאור הטבעים. וכשישלחו האיברים
ויורישם ושלחה הבבונה היתרשריה בו הנפש החיה כמו שבארנו.

האיברים

ולמה יעשה האדם כשיאריך למוחו שום חולי או מכה. אמרינן דו
ש"המוח הוא שורש העצבים וההתלקחות. ובהתלקח. שלהט הקדחת
הבאה מן הצחיחה. אשר הם כמו הפשוט והקצוץ. ואם לא יקבץ
החזה לא יגיע מספיק המוסר. ואם לא יתפשט לא יכנס לקרבו
אויר אחר בעד. ואם לא יכנס האויר ולא יצא לא ישאר והבעל
שיין ועל השואתו. ובשלא יהיה הלב על ישרו ובטבעו אי יתנ
חי. ועל זה הדרך יתבארו כל המקריים הבאים על הנפש
מיניאות דם או היבוה דם שרוב הדם. כבוד הרוח ויתעצם
ונלפלש לב הקל כמו שרדם. וירגיז מה שיריה לבר כשיכה
עליו השמן. וכן יריה לאדם כשיגיע מפגיעת הדבה מר
שיריה לבר כשלא יהיה שם אך משם שמן. וכן כשיבבר הקיר
עליו. כבוד הרוח כאשר יכבה הנר בקור. וכן כשיבבר עליו
החום. ארגעליו מה שיארע לבר כשיריב לחלימות האנש
החוקה שהיא הבלה אותו מעט מעט וכל המקרים שימיחו
לאדם. לא ימיתוהו לא כשיארע המאורע בלב. ועל כי הקבל
הקבל מן הלב או היחרהו מן הלב. ועל כי הקבל והחירות ב
התחדשו והעשתו ועל כי הכוונת הקל לכל הקבל. והזאו
וההבאר זה שאמר שלא יעלה על לב איש באמרנו שהנפש
החיה בלב והמקדה בבבר שבחוה לו הם בעלי התקומות
שרין זה יחייב להיות בשתי. אבל נאמר שהרוח החיה נקר
בלב לבד הנפש החיה הזאת וכן יהיה ההרגש והתנועה ב
הזאת וכבוד חי המתנועע המרגש. ותחלה התנועה הוא הנקר
השרוי אשר ישתה בלב ולב בעצמם. ומהתפשטם יתפשט
החזה. והתקבצם יתקבץ בי. ואם יאמר אומר איך
שאתה מתחיל סבת הנשמה החזה והתפשטו והתקבצו שהוא
מן העצבים הבאים מן המוח. ובעבור אתה אומר שסבת
ההנשמה היא הנשמה השרוי המתנועע. נאמר לו. לא
נפריד אחד מהן מחבריהו. אבל עליו הנשמה העצבים
עליה בעצמה. ושלה הנשמה החזה בעצבי המוח שלה
חפציה. ומפני שהיה הכרם מיוחד בהכרח להתפשט. לא
הסתפק באחת מהן לבדה. עד שם מצאו לה חבריה. כלומר שתי
בחזה שהן מקומות נכרים. שלא יאחז אחד מהם מקום מקום
שלים מאחד מקומו בפעולתו. אבל שתי הפעולה לו שהם

הנשמה העורקים והנשמה החזה אין אחד מהם לבדו לא עם חבר
ואם האחר ואין זה הנשמה החזה חפציה. ואנו רואים
אותה פושלת בנשמה התנועה. ואנו רואים כל הנשמו
החפציה נעשות בנשמה התנועה. וכל הכרכשות שוקטות
הואיל ואין התנועה דבר אחר זולתי הקלקל והקלקל מרגיש. שאמר ל
אין הפעל הזה כשאר הפעולות. לפי שהנשמה השקה
והנשמה הנפעלת ושאר הכרכשות אינם מוכרחות בחיים
החי כהנשמה החזה. שאם לא תנשמה החזה ימות החי ונפסד
הרכבתו. ועל זה הביא הינוך להתשמש. ועוד שהדבר שהיה
האדם שאינו נשמעת. ודבר זה הוקלה עליו מעבר
היותו בחיים. והראיה להיות הנשמה החזה חפצת
לא נשמעה שאמר להמעט מהתשמש רצה או שנפ
או שלשה כח פינו מה שאין ביכלתינו לשלוח בן בהנשמ
השערים. וירצה זה שהתשמש חפצי. וזה לך הכלל כל פעל
הבא להנשמה החזה הוא חפצי. והואיל והבאר שבחוה
הנפש החיה שהוא בדם אשר בלב. והבאר שלא יהי
להיות הנפש החיה בלב מבלי שהיה שם נפש יתנחה.
והבאר שאחר שהתקשרה הנפש תינתחה בלב הקשה
צו הנפש החיה. שאחר שהה שאי אפשרי בגוף בעל נפש ב
שיפרדו מן הלב כח אחר מכחות הנפש הזאת בשאר שהוא
חי. וכחות הנפש הזאת הם פושלים והם נפעלים.
הפושלים כהנשמת השערים והתפשט החזה והתקבצו שהלב
הנשילה. והנפעלים כגלי הפחד והכעס והבושה והשמחה
מיין. הכעס היא הנשמה הרוח מבפנים ללב לחוצה ללב
עם הדם וההשתוקקות מבקש להבער. וזה מיני לבהמות
אבל הפחד הוא שהנפש הנפש מחזק לפנים באחד הבוקי
שר שהשוב מטח הלב מחזק וישתק איבשות ידיו ורגלי
ואשה הלב כבראשונה. אבל הרגן והלב יפעלו בנפש
פעולה הפחד לבד. כי פעולה הפחד להיות בבית אחד. והרגן
והלב יפעלו בזמן. ועל זה יהבין להיות הפחד כשיתחזק
הנפש בו והשפיע שפע לבד ולב. ויתבן שהלב יתחלש

אם תהיה רבה מאד. ונראה לומר שהוא בכלל מה שכתבנו בפרק שביעי
ויהיה בלי מוסר. ושכן השמחה שהיתה בעת הקרבת הזבחי השלמים
שהשמחה בגוף והנפש והעניין. והוא מכלל העונג. לפי שהעונג בלבד לא יעשה
בעונג ומה שנתנה. שקבר זה יועיל להבא אם נזיר ונשמא לו.

מאמר בעונג ובנזק

דע כי עניין הנזק הוא המוציא אותנו מתוך הטבע
לדבר חוץ לטבע. ועניין העונג הוא המחזירנו לתוך הטבע
אחר שהיינו בתוך חוץ לטבע. והמשל על זה. תמיהות השמש
שהוא הולך כנגד חוס השמש יוציא אותו מטבעו לחוץ מטבעו
והחוס לעצמו נזק באותה שעה. והעונג לעצמו הוא המחזיר אותו
לתוקו הטבעי. כמו תקוס קר ומים קרים. וכן ההולך בשוק
וצווחי הקר מאד. הקור יזיקהו ויוציאהו מטבעו. והחוס לעצמו
באותה שעה הוא עונג ליאותו לו. לפי שהחוס הוא המחזירהו
לתוקו. וכן הדין בראש ובשיניה ובקיבה וכל הדברים
הנזיקים אותנו והמשחיתים אותנו. שאם לא יהיה הנזק. אין
העונג מיניו. ולפי זה הנזק תהיה העונג. והעונג מהנזק השמחה.
לא שהשמחה בבת אחת. והעונג מעשי מעשי. כמו שהנזק
כן מעשי מעשי. ולא יעלה על הדעת שהעצם החכמה
העונג בחשבונות ובמדעים ובשמחה ובאהבה. והנה אנו
מראה בזיאור העצם קבוצא ג. ומפני שהמחשבות הללו אינן
משותפין כלם עם הבהמות. אבל הנפש המשכלת. אינה
משבע הנזק ולא מתנהנה. ואין מניין האדם להשתתף עם
הבהמות בתאוה ובהנאה. כמו שהוא לבהמות בשאר
אחריהם. ועל יתברך זה. אבל שבשביו כבר ביארנו מהות
ההנזק והעונג. נאמר שהנפש החכמה הדבוקה בנזק
בהדבק היתה בתאוותו. וזה אינו לא אחר שהתלבשה
בתאוותו עם הנזק. ומדרך התנועות להדבק הנפש
החכמה בנזק שאין בו נפש חיה כתנועות הנזק הנפש היוצ
היה בנזק שאין בו נפש יתאוותו. וכמו שהתקשרה
היה בנזק אחר התקשרו בתאוותו. ואחר שנפשלפ מעולה
בו לפי שהיונק אינו באווה שהוא מוכן למחשבה והשכל
שהוא מתנועות החכמה. ולא יעלה על הלבו שזה הדיבוק

נמאסינו בנפש החכמה בנפש החיה שהוא דיבוק עליו. אם
הוא דיבוק רוחני. וכבר זכרנו זה בענפים. ושיין יתברך זה
בתקונו המופלא לו.

השער השלישי

מן החלק הראשון בחיים ובמות
בשיניה ובקיבה. דע יחנך

השם שהחיים שולים מאתו הנפש החיה. הואיל ובקללה ששה
האדם ואלהו מבשלי החיים חי. שאמתת החיות. ההנעה
וההנעל. וצוו המליה עליה האדם מן המתבות הנקראים ובלתק
על הבהמות כאשר ביארנו כבר בענפים ובזה. ואין לפ שיסתפק
עלין שהאדם משותף עם היתאוטש בקבול ובמזון. וישתתף
בם עם הנקראים בשמות. ואחר שהתבאר שהנפש החיה
שלת החיות. אלה החיות שלולה מן הנפש החיה. ולא תחשוב שיף
יתבטל השול שהתבטל בבטולו השלה. כאשר לא יתבטל האש
בבטול העשן שהוא שלול מן האש. והתבאר שהמות הוא
הפריד הנפש מן הנזק לא דבר אחר. והתבאר שהנפש אינה
החיות. אבל היא סבה החיות. ומפני זה כשיפסד בחי בחיות
אינו ראוי להפסד הנפש הנותנת החיות. ואם האמר
הואיל ונפש החיות קיימת אחר שתפריד מן הנזק אם
כן נפש השור והחמור קיימת אחר הפסד גופם. וכשהיא
קיימת. מהו ההפרש אשר בין שתהיה נפש הבהמות לשהיה
נפש האדם. נאמר לו שנפש הבהמות בחילוק נפש האדם
בתקום הזה. שהבהמות נבראו להשלת האדם והאדם נשלח
להשלת נפשו ולא להשלת זולתו. וחיי האדם יותר קריבים לה
להיות מנפשו החכמה להיותם מנפשו החיותי. כי שוא
הוא שיהיה החסך שלימות זולתו. שאם היא הנפש החכמה
יהיה חסרה בחיות נפש החיה. היה ראוי להיות הנפש החכמה
יותר חסרה מן הנפש החיישת. ואם הדבר כן או תהיה
הבהמה יותר שלימה מן האדם. ובבטול מבואו הואיל
שהנפש החכמה תשאוך אם הנפש החיה. ותאציל עליה
האישאות. ולולי פחדתי ליראה ומשנן הספר הייתי מבאר זה
ביאור מתפיין. הנה התבאר מהות החיים ומהות המות.
ובאר שבשיני מהות השיניה והקיבה.

ביאור השיניה והקיבה

השיניה הוק השקע

הרצים והמשלוחים. כמו שהתורה בשטול משלוח הרצים והמלוכים
לנפעי. והועלה השקוט זה כדי שישקוט הרוח בגוף השניה ומשלוח
ההנהגה וההרגשיה. כדי שלא ימס הרוח רוח הנפש לנפעי.

ואם ישטן טוש
לשקוט

וישחת מלך הגלך בבבל אחת ויאבדו החיים. איך ישריך התוח לשקוט ולא נעריך כן הלב
שאנו רואים החי שאם יעמוד רגע אחד מלהקשם יתוח מיד
נאמר לו שיבעוט הלב ונולהו סמוך לתוח. הואיל ומן התוח נמשך
העיב שנו מהגעש וחזה הנושה ההרגשין והתנשטו. ושם כל
זה לא יעמוד ולשקוט. וזה יתבאר לך בשמילה אשר יעמוד
אותם השרוך המהגעש והשלוחה לב צין השלוחה השביעית
והבאה. והואיל והתבאר מהות השניה וכמותה.

נאמר
שהיא פעולה ההרגשה והשתמשותה בחפצי הגלך ומלוי.
והנפש מהאשה נקר יערכין. ובשער השניה הביט הנפש
לנעשה ולשלוחה המעולה לפי שהיא באותה שנה פנים
משמני הגלך. ובה יותה ובה בתירה. והגלך בי משובי יהיה
האלפל העשה בעיכול השלישי ומשבי המזון. והיה התחשב
פנים מן התוצה ומן האינתוס. או התשעיר הנפש לרבים
השתדים ושלוח על הפלאים. לפי שלשלוחה יותר מעולה מעולם
הטבע. והיא יותר מעולה מהטבעים ומה שבעגים. הואיל
ובאינו מה שיאור לבאר שוב לעשין הספר. שמשלוחה לו
מספרי הטבע. אבל הזדקנו לזכור מה שצריכנו להשין
ידישנו האדם עצמו ונפשו כמו שהתעיר בתחלה הספר.

השער הרביעי

מן מחלק הראשון לבאר
שהנפש משלוח מן הגלך.

אומר והתחבר הראיה שהנפש משלוח מן הגלך הוא דבר
שלא יעמוד אותו שום משכיל. לפי שהגלך מעשרך לנפש
שנמשה שיחסר מהגלך הנפש יהיה או כאבן דומה.
ועוד שהנפש היא המשלוח מגלך. לא הגלך בנפש. וראיה
לנפש. השרש הגלך אחר הפרד הנפש מהגלך ובטול הפעלים
לנפעי. ולא יתכן לו שום פועל בשום פנים. ויורנו זה שהגלך
הולך אחר הנפש ושבטלה התבונן. והנפש כפועל. והגלך
הפעל בנפש. והנפש בגלך כפי שהיא באותה שנה פנים
משמני הגלך. ובה יותה ובה בתירה. והגלך בי משובי יהיה
האלפל העשה בעיכול השלישי ומשבי המזון. והיה התחשב
פנים מן התוצה ומן האינתוס. או התשעיר הנפש לרבים
השתדים ושלוח על הפלאים. לפי שלשלוחה יותר מעולה מעולם
הטבע. והיא יותר מעולה מהטבעים ומה שבעגים. הואיל
ובאינו מה שיאור לבאר שוב לעשין הספר. שמשלוחה לו
מספרי הטבע. אבל הזדקנו לזכור מה שצריכנו להשין
ידישנו האדם עצמו ונפשו כמו שהתעיר בתחלה הספר.

השער החמישי

מן מחלק הראשון לבאר
שהנפש משלוח מן הגלך.

אומר והתחבר הראיה שהנפש משלוח מן הגלך הוא דבר
שלא יעמוד אותו שום משכיל. לפי שהגלך מעשרך לנפש
שנמשה שיחסר מהגלך הנפש יהיה או כאבן דומה.
ועוד שהנפש היא המשלוח מגלך. לא הגלך בנפש. וראיה
לנפש. השרש הגלך אחר הפרד הנפש מהגלך ובטול הפעלים
לנפעי. ולא יתכן לו שום פועל בשום פנים. ויורנו זה שהגלך
הולך אחר הנפש ושבטלה התבונן. והנפש כפועל. והגלך
הפעל בנפש. והנפש בגלך כפי שהיא באותה שנה פנים

חסרין בעיתנו. אבל ההפרד והחסרון יעיב הכל. או כאוכן
הצרה כשיצא מהבית חסר ושאר הלוכן כמות שהיה.
ועבשיו שהתבאר זה ושלם מה שהתבונן. שלום בבאן החלק
הזה הראשון. ואתחיל בחלוקי הנפש החמשה הידוע לארם
והמיוחד לו בחלק הבא אחרי זה כמו שישרינו ומהשם שאל לעזר.

החלק השני מן המאמר השני

חלק לב
שעריים

השער הראשון מן החלק השני במיאות הנפש לארם.
ושהנפש גולה הגלך. ואיזה משכנו הגלך.

מיאיה של מיאות
הנפש החכמה לארם דבר הוא שלא יסכור אותו מי שיבא לן שום
שכל מפני שהתבטא הוא אשר יש בו לארם יתרון של הבהמה
וזה אמתי. ובבר זכרתי זה בתחלת חבורי. ואין ארם שיתחבר
עלין שמחלקי הנפש יהיו זאת נהיה הארם שלם בשלם הזה הגשמי
וזה נעשה מבין וחקלן. ושיין יתבאר זה ביאור יותר כאשר
הבא אחרי זה. ונפשר עבשיו שהנפש החכמה דבר אחר נולה
הגלך וגם איזה משכנו הגלך. ואיזה בתוך הגלך. ולא תועה לו.
אבל היא יותר דבוקה בו דבוק דיוקי. מדבוק אחרים זה בזה.
והואיל והתבאר זה יתבאר מיד תכונת ושלום כוחותיו. לפי
שיה והתבונן.

ביאור הנפש החכמה

ושאינה
הגלך. דע שהנפש
החכמה
אילו היתה הגלך היה מחייב אותה מה שחייב הגלך למלאה מגוף
ולהיות לה יתוך ותבונה ושאר המדות המחוייבות הגלך.
ולא היתה הנפש הגלך והיתה יכיכה לדבר אחר שיאציל עליה
החיים כמו שהגלך מאציל הואיל וישתתפו בשכון הגלך.
ובהישרך הנפש נפש אחרת. ואותה הנפש לנפש אחרת
ואותה הנפש לנפש אחרת וזה שר לאין מכלית. וזה שוא.
ואם זה שוא פן שוא להיות הנפש הגלך.

ראיה

אחרת
לפי שאין
לו היתה הנפש בגלך היתה פן היא הגלך כמו שאין
דבר שיהיה בתוך דבר אחר למלאה חלל שאין הגלך כמו שאין
בתוך הארץ והשמים בתוך היכוחיה. שאם האמר שיהיה
הגלך מגוף לנפש והיה הנפש בתוכו. לא ימלט מאחד משני
ששים. או שתהיה הנפש בתקוף אחרים הגלך או בגלך כלו
בשוה. ואם תהיה בתקוף אחר מן הגלך היה שאר הגלך מא

ואם תהיה בעל פלוגתא היה חסר מן הפעל כמי שיחסר מן השם.

ראיה אחרית

לא היתה הנפש בעל פעולה לא היתה פעולה לא תקריב מתנה כלל שהשם לא יצטרך לדחוק מתנה. אבל הנפש מחכמה יצטרך מדעה למדעות השמים ולאלפי הארץ בדברים אחרים. ועוד שהשם איננו עושה ומאורעות בבחינת אחת אבל נעשה אותם זה אחרי זה. כמו שחשוב שהוא נא אחר הלבן. והחוש אמר הקור. אבל הנפש החכמה עושה המקריבים ההפכים בבחינה אחת. כמו הטוב והרע והישר והחלק שהנפש היא עושה אותם בבחינה אחת. ויורגזה שהנפש איננה בעל. והואיל והמצאי שהנפש איננה ממין הבעל, עצמי אחר זה שהנפש איננה מקריה.

באור לדברי שהנפש איננה מקריה. ולבטל טענת הטוענים האומרים

שהנפש מקריה. וטענת האומרים שהנפש מין. הכה הזכה סובריה שאין הפרש בין האדם והבהמה לא השכל. והיא סוברת שהשכל מקריה באדם. ויכפרו והוייה הנפש החכמה וכל היצרי היוחנס. אשיב להם על דרך הקבלה או המרצים שהמקריה הוא דבר שיהיה על נושהו ואין לו עצמות כה העצמות הנפשים והואיל והמקריה אין לו עצמות והשכל מקריה בעל יחייב שישלמו האדם פעמים בשכל ופעמים בלי שכל. ואז לא יהיה עניין להזהירם ולתורות מצוות וחקים. ואין לחכמה כונה במצוות. ואם יאמרו שהנפש מקריה שאינו עפיר כמו בעל הבנין היוקרה ובעל החוטם מרוצעה. ושאחרות הכושי. נאמר להם אם כן צריכה יודע שהוא מקריה. הואיל ואינו נפרד מן הבעל. ואתם המבחינים שאין המקריה עצמי לעצמים. ואין רואים מדות אלו בלתי שהבעל בם. אם יאמרו מצה שאנו רואים שחרות הכושי הדבקים בו מהחלק שהמרצים אחרים טוענ מצה שהשחרות מקריה בלתי שהוא נפרד באמיתתו לגמרי. ושיהיה השכל כתוהו. נאמר להם אין אתם יכולים להשיבו למקריה כזה. לפי שלא מצאת להבדיל ו שכל בדבר מן הדברים שיהיה במציאה זאת מן המאורעות ומיהור השהיה. ועוד שהשכל ומצא לעשים בחלקים בעצמם והמדות. ויכלול את כלם השכל וההבר. ועשה בתחשבה מעון ויעדיקה אינן. ולא אנו רואים מעשה גל לאחר מלבנו. חיים לא לאדם לבדו. ולא ראיה לו שהשכל הנפש החכמה. והיא המדע

בהצטוה. והואיל והשלמנו מה שהיה מיעוניע לבאר. נחזר עכשיו על המקריים הנמצאים בנפש החכמה. אם יש בה לנו.

אומר

כי ראש הענין האמתי שהוא נעשה המקריים בהכרח והנפש החכמה שנעשה המקריים בהכרח אבל המקריים שבנפש החכמה הם רוחניים. כמו שהענין הוא רוחני והקריה הנפש הזאת המדע והחסד והטוב והישר. ושאר המדות הדומות להן. ואם יאמר שום אדם ואיך הנחה הסכלות והעולה והרע ושאר המקריים כלומ שהם הפך או הנמצאים שאתה לו המדות ה לו הנמצאי. נבריאו עמנו. אבל המדות האלו האחרונות אינם המקריים לאו. אבל הם אפיסה כאפיסת הרעות נאפיסה העין ואפיסון השער בעור. שאינו הפך השער לבעל אפיסתו. שהבורא יה לא בריא דבר חסר ולא תפקן בו. אבל הדבר הזה מיעוט הכנה המקבל לקבל הטוב ההוא והשלימות ההוא שאם היו כל הנבראים מקבלים הטוב בבחינה קיבול אחד אז יהיו כל הנבראים אחד ויהיה הבורא אחד ובראו אחד. ולא חייבה חכמת הבורא ויצור זה. אלא מדות הנפש החכמה. כמו שזכרנו הפילוסופים הם אריסטו. שאם ישלל ועדיוך בהם היה קנה להעלותה. והם ג' מדות. האל המדע. והכ היצרק. והן ההוללה והג' השגה. וכן אמר הנביא בקשתו אתיי"ל כל שני הארץ אשר משפטי פעלו בקשו יצרק בקשו ענוה. אולי תסתרו ביום אף יי. הנה לך בבחינה הזה היצרק והשגה. אבל המדע והחוללה אי אפשר להדבק היצרק והשגה בלי שהוא נמצל ולא בלי שניים מהם. ועל יהבאתי זה להבא באמתי ג' מן החבור הזה באור נשפיק. נפתוק עכשיו באקלוס הזה מן השער הזה. הואיל ונשלם כונתנו בחבור.

השער השני

מן החלק השני. שהנפש הזאת שנמצית היא הברה ותקריה. אין יתן הבורא שכל מי שישער על כל מה שהתבונן בחלות החבור והדרמתו בראש הספר. יאמר באמתה שהנפש הזאת מברה וחקירה. והיא תשיג הנמצאים מושכלים. ומנועה הכלים והקרים ההרמוה והלוחר ומחבר ודבר. ואין אנו רואים מעשה גל לאחר מלבנו. חיים לא לאדם לבדו. ולא ראיה לו שהשכל הנפש החכמה. והיא המדע

מאמר במציאות העולם הדוחני

השער השלישי

TARA

התחודש לחפץ אחר - אם יאמרו להם אם הצורך
צבר אותו החפץ לחפץ אחר וכן כשיצטרך לחפץ אחר והחפץ
ההוא לאחר ושהתחיל הדבר שלו לא הבליה ואם יאמרו שהוא
ברא החפץ בלא חפץ למה לא ברא בתוכו החפץ העבריי
וחוץ ממה שיחייב להם להיות הבורא ברוא מה שאינו חפץ וגם
דבר שאינו נמנע - ואמר להם קברתם שהוא ברא כל הדבר
אולי - אם יאמרו הן ואמר להם איך ברא דבר שאינו חפץ בו
ואיך ברא דבר שהוא מואס וזה פעל הכמיהות - ולא ימלט שיבחר
אותה הנמאסה בחפץ או בגיאות - אם ברא הגיאות בחפץ
היה בלתי יכולת לברא לו מואס - ואם ברא אותה בלי אות
כבר חזרנו לשרשי הראיות - והוא שהחכם לא יברא דבר כל שלא
ואם יאמרו לא ברא הוא כל הדברים - או אי אפשר שיברא הוא
הגיאות - ואם יהיה זה כן - אז לא יהיה הבורא ראיתון ולא יכול
והם צורכים לומר שהחפץ בראתון שלא יחייב בראשה הגאות
והם מפלים בזה ואומרים ישנה - יותר מן ההתקרבה שנים בוחרים
מהם - והם חידוש הבורא - שכבר הבטיחו בעצמו החידוש

ראיה אחרת

שחפץ אחר שלא חפץ - כשיהיה החפץ
בלא מחוסר - איך ישתנה
מצב שיהיה הוא הוא - והוא הוא בכל הישרים - ובעל החפץ
ובעל חדושו - ואם ראוי חדושו בעל בחדושו הבורא ובעל
היותו בורא - ואם החפץ דבר אחר זולתו - לא יהיה כי אם מלא
בדברי אומנות בעצמו - ואז הוא עצם - ואם החפץ עצם
אפשרי לן בלא תגריה - ובשיהיה לו עצם ותגריה - נשאל העולם
נברא בדבר - ומה הדבר אשר ברא הבורא יותר - ואם הוא
מעצמו בדבר הוא מן הדברים שברא - ודיינו כאן מה שקדם

ראיה אחרת

כשהיה הבורא יחיד לבדו ויחדן
לבדו בלי - והדבר הנעשה הוא נעשהבו - והוא
לו בלי - והדבר הנעשה חייב היותו - והחלוש לא יעשה
דבר - והדבר שהוא בלי - הוא בלי אומנותו -
וכשיהיה לו פעל בלי אומנות נשאיר לחתר בעל בחתר
בו - ובהמציא הפעל והכלי והחתר על כל פנים יעשיר העולם
יהיה בו מפעל - ובהיות כל זה מציאי לא יחבין בלי - וגם
ובהיות כל אלו המצאים היתה מלאכת מבדי - ומה הדבר

אשר ברא הבורא - ושוב נבאר בחבון ובחלתו בעזרת הניותב

מאמר

בכל צלי - יכולת - יודע בלי תערב וכוונה בו - אין שהמצבי
איננו להם בזה כבר - מה שיש יודע להם בחפץ שבראתו ומציבי
ונעלה לדבר אחר יותר רחב - שהם אומרים חי יכול - שמניעים אותו
מפעל ומסופר ויושן בזמנים מניע אחר - ובטלו המדות מכלום
והחלה מה שנאמר - מה נישובם באמרכם חי - אם יאמרו לא ראינו
להבליה זו פועל אלא חי - לפי שהחה לא יפעל דבר - ושל זה נאמרו חי
לא בחיים וזאת היא טענתם - נאמר להם כמו כן - לא שמעתי ל
להבליה זאת פעל אלא חי - ולמה לא ונאמרו חי ולא כשאר הנפשים
בזה אתם נבדלים מן האומניים - ויבדל זה - אם יאמרו שהחי
מחובר - וכל מחובר מחודש - נאמר להם שהחי מהנשמה ומהגוף
וכל מהנשמה ומהגוף מחודש מורכבו - ואם יאמרו אין מיעוטן בחיים
האלו - נאמר להם כמו אנחנו כמו כן אין מיעוטן הנשמות הזה
אבל הנשמות המיוחדות לו - ולא יוכלו לפרוד בגוף זה שלא
יפעלו פעולתו לעצמו - ולא יבחרו מה שלם

ראיה אחרת

אם חי - ולא בחיים לא ימלט מהיות מאמרים
חי אמתי - ואמרים לא בחיות כזה אין לו שנה ולא שקר או שיהיה
אמרים לא בחיות אמתי ואמרים חי - כזב - ואם יאמרו אין יהיה
בורא אין לו חיות אבל אמרינו זה לפלק מגמת המחה - נאמר להם
כשלא יבטל המחות מדה מן המדות לא יחייב לקבל המבע שיקבל
שלא יבטל המחות לא היא ולא זולתה ולא אחת מן המדות השלש
בעל אצלן על דרך משל - שאם נאמר בשבילה שהיא אינה חכמה
לא יחייב להיות קטנה שאינה מבחלת אחת משלש הנושאות וכן
אם נאמר עליה שאין לה שנים לא יחייב להיות בשנים שלש
שאינה מוכנה לקבל המדה ההיא - וכן באמרינו על הנפש החכמה
שאינה משלשת לא יחייב שתהיה מרובעת ולא שאר הקבוצות
שהיא אין לה הקבוץ - וכן אם נאמר שאינה אדומה לא יחייב
להיות שחורה או לבנה ולא שאר הצבעים שאין לה שום צבע
והבורא יה אינו מקבל שנים מהות ולא שנים החיות

ראיה אחרת

לא יתלטו לה המדות שנקבעתם שהם
לא בחות שיהיו שתים בשנים הנה הוא בעצם אחד או
בזולתם - אם יהיו שתים בשנים הנה הוא בעצם אחד

מאמר באיכות

דרך ג' הוא
ג' ענין האדם
בעצמו. ואחר
כך יבאר
ענין הבריאה.

ואמר זה
לפי שהתורה
היא תכלית
כל הנמצאים
מן האדם
ולמעלה
ממנו. שהם
השלמות
האחרונה
שלהם
והשלמות
הראשון
שבהם
והשלמות
השני
שבהם
וה

שלא ירדם העצם אלא התערים. ולא יתעצם ירדם מהם. והתערים
מחורשים. וכל מי שלא ירדם אלא התחורשים מחורש מעיקרו.

ראיה על חידוש התחורשים שהם התערים. ראיה של חידוש בשעת התגעה בכף צא השכון

ובשעת השכון הכף צא התגעה. ובזה ראיה ברורה על התחלת
ביתר. ולא יעלה הקשם מאחר מהם. ולא יתגעצע ירדם להם. וכן
הדבר על שאר התחורשים האחרים. ובזה ראיה על חידוש
הדברים. וכן לא יעבור שיהיה הקלף כי אם מתגעצע לקיומו ולבני
או שיהיה מתפרד חלק וחלק. ובשעת התגעה הלזו הוא מחורש.
ואין אחד שיש השאלה אלא שלישית. אם כן אין לך בעצם
מעשים תקונים ושאר שאר התערים הקשקשים. וכן אין עשם
רוחני שלא. שאר תערים רוחניים ואם לאו אינו עשם. שבשר
הקדמון בשאחר הראשון שמציאותה העצם עם התערים.
והתערים שם העצם ולא ירדם אחד מהם חברו. והתבאר מזה
שהקדמון שעשו מציאותה התערים. ובהברת שעשם חדוש
העולם שכל דבר לאחורש מחורש. אבל כל העולם מחורש.
והוא ל ונתבאר שהוא מחורש לא שאחר לנו אלא שיהיה הוא
המחורש נפשו או שחרש אותו זולתו. ונתקום שזה על כל זה
בהבלית הקצר. מאמר שהדבר שלא יבוא שעמנו לא
יתלוש שעמנו הקנה או שיהיה מיבוי בשעה פעולתו
אין אפשר. אם היה אפשר אין לו מציאות באותו השעה. וזה
שאין לו מציאות לא יפעל דבר מן הדברים. ואם היה מלמי
כבר היה באותה שעה פעול. והפקפק מציאותו נפשו. הוא
והמציאו זולתו. והוא הראיה שכל הדברים יציבים ואחרש
ואחרי עשמו. אם התחרש הזה הוא אחראן ויציב. הוא
והתבאר לנו מציאות השעם הקדמון הפועל הדברים יתי
שמו. מאמר שהבורא לא יהבן היותו. וכבר מאחר
כבר התבאר בראיה שהקדמון שהוא עילה
הדברים. ובאיזה שיפור השוותה היחידות. ויפור
החילוק הרבוי. שאם יהיה הרבוי יפור הרבוי. היה יבריך
להיות הרבוי ההוא עלה ברבוי אחרי. ושאחרי ואחרי ושאחרי
הרבי לאין הגבלות. ואי אפשרי שלא לעמוד איזה האחרי.
שהוא עלה הרבוי הראשון בהכרח והוא הבורא יתי ואין

שעבר בשכל להיות שעשם קדומים שהאחד קדמים הואיל ומעם
יתחיל ואין הבלתיהו. הואיל והאחד יפור החשבון. והוא יוציא
ושעבר החשבון ואחרון שהוא מקבל אותו מכל ענר והיותו יפור
החשבון. כי בהפסק הקו האחד יפסק החשבון. ולא הפסק האחד
בהפסק החשבון לפי שהעצה החשבון באחד. ואין הקלה הלזה
ברבר אחר אבל הקבוע בעצמו. וכן יניאה האחד מעשין החשבון
ואחרון שיפור הדבר שמעצם יבוה הדבר הוא עולה הדבר
ובהיות האחד מבין החשבון הוא יפורם שמעצם יבוה. הפיב
בזה ליניאה האחד מעשין החשבון ואחרון ושיהיה עולה החשבון
והקפק האחד אם החשבון מבל יער ופנה. שהחלה החשבון את
האחד. ואחריותו הוא האחד. וכן באמעשיהו אחד ואילפור
לעשור לא על אחד. שהחשבון בעצמו אינו מאחדים מחודים
ונהיה האחד ראשון לכל ראשון והאחרון לכל אחרון. ושאר
שהחשבון מורכב בעצמו משונים ופשוטים. והאחד שהכל עון
ופשוט. אם כן האחד שלה החשבון. והאחד הוא אחד על עצמו
ורבוי כבר עשותיו. ועדין עריכה הוא. לפי שכל מפעיל שנעה
אותו הוא הוא לא ירבה אותו בשום פנם שאין זה ליין. לגל
ליין הרבוי והייחוד. ועל שעשין האחד ונעצם מצוי בכל הפעלי
ואינו פם. כל שהרבוי מיני באחד הואיל והאחד הזה מעצמו
ונהיו המפעלים בעצם האחד לא בעצמם. ועל זה נהיה האחד
מיני בפעל בכלם ואם יהיו שנים קדומים. היתייב שיהיו אז
משפטים שבכל מהה יהיו אז אחד לא שנים. שזה יחייב ההפלי
האחדים שנזכרו. ואם שהיו שנים דבר אינם כבר מופסקי
כמו שאמרנו. ובהיותם משותפים לא יעלה שיהיה השלם פועל
שנהם אין פועל אחד מהם עולה האחד. ואם ישאו שנהם
יהיו אז חלשים שהם עשרים ולא יהיו קדמונים שהקדמון
לא יהיה חלש ולא נעדר. ואם פועל אחד מהם השלם לבדו.
והאחר לא פועל כלום הפועל הוא הלוה והשני חלש. ואין שנין
לכחותו בקדמון שהוא מוין לזה הראה. הואיל ויראה
מראית הפעל. ואם יאמר אומר שהאחד פועל בכל המעשל
והשני פועל בקצתו. שאמרי להם שהם חלשים. הואיל ואין באחד
כלולה השלים פעולה. וזו היא אמונה צייאן האריך. שאמר
עליו בלשון הכתם שהיה בימי מלכי כשאמרי שהוצב הלקח

אינו פושע אם הפסיד. וצורא הטובה הוא צורא הטוב והאור
בו הבריות. ופושע הרשות פושע החשך והרע לאין הבריות. ולא עשה
אחר מהם דבר שלא עשה השני הפכו. וכיצד לא תקיש על פנים
זו מן הסדר שאלהי יוצר אור וצורא חשך עשה שלום ובורא רע.
אני יי עשה כל אלה. כלומר אני האלוה שבראתי כל אלה. ואלו בשני
הצורא אחד. אין כוונתינו שהוא גוף כמוהו. שהכתוב מקדיח בו
בעצמו. וכל עצם מחורץ. ובאחד זה כשנסתפק הזמרות. אבל
כיוננו בייחוד האחדני. שהוא עשאו ושעמדו הוא יתי שאחר
המסדר אינו כאחד האלוהות. שאחר המקדים האלוהות. שבו
רצוני ויחייבהו החלוק והכפל. שכל יסוד האלוהות הוא נפרד בעצמו
הוא אחד נפרד בעצמו הוא אחד ואל יבי. אלא אין אחד לאלי
ולהי הצורא שכל אחד וואחד מהם יהיה אחד מיוחד הצדיק
הוא רצוני מיוחד אחד. ואלהים בכבד השלשה בין האילוה ובין
הכתוב לא על דרך הקריבה השוה וה הצוותא האדם. ואין
בי שיעשה בין מדותיהן לא למקור דמיונו. שרעיונה החכמים
בעבדו מהשיגו. והשונות המרבים מלהביעו. כי עשה שלהם
ועפרד של הכל. כבכל ויבדיקו שם כצורך ומרומם על כל
ברכה והלולה. מאמר שהבורא אינו דומה לאחד
מבריאתו. לא היה דומה לבבר מן הדברים היה
בעל איכות שפירט האיכות שיאמר בה כזה וזה דומה לזה.
והאיכות דבר שלוי בעצם. וכבר בארנו חידוש העלם והקדמיה
ביחד. ולא היה אחד לדבר באותו דבר שהם מהדברים היו
שניהם שוים מפסדים. ובשאר הדברים משהבדם. וכל שתקיש
לאותו דבר ויהיה עליה באותו הדמיון. כבר שהבדם בהכרח
בתירוץ אותו דבר. והיה עליה באותו הדמיון בשניהם שוים
והיה לו עשה. ובהיות לו עשה חדשה בו שום דבר שפעלה לקוני
קבה אחרת. או היא בעצמה חדשתו. וכבר בארנו שהוא
עשה כל דבר ואין לו עשה. אם כן לא ידומה לו דבר מן הדברי
ושוב לפי שיהיה חלק הדבר. כאלו שהספיר הוא חלק הספיר
והכבוש חלק הצוות. לא יספרו את הצורא בספרי המחוצה.
שהצוות אינו הגיוני. ולא הסופי אינו העיני והדיון. ואלהיה
הוא עצם ומציאה. לא היה יכול לברוא עצם ומציאה. ואם
כן היה הוא עשה לעצמו. והדבר אינו עשה להיותו לפי

שהיה נמצא קודם הווייתו. והיה נמצא בעת אחד קדום. וזה שהוא
ושקר. והתחייב שיהיה הוא לא עצם ולא מציאה והוא והם
עבדאים שיהיה הוא צורא. והם בעלי הבלות שיהיה הוא יתי מאין
הבלות. וכן שאר ממרות ומה שבאירו בעניין דבי.

מאמר

למלך העבד מעניו והזהו עליו. דע יחוק הצורא
שאם יהיה עשיך. ישעיך בהחלה לפי שיבראהו ויעשיו אותולני
בריאה. שכל מעני מי אפשר מהמציאות מיוחדת לו ומהיה שיקוני
בה כמו ההבטחה והחטיטה אשר בלעם שהוא מן עבדך לאומה מלאה
ש יעקב בו העבדך ויניידה בה המעייר. וכל זמן שלא מהמצא אותה.
עדה לא נמצאה העלם. וכן הוא מוציאך לאלוהים שיעלה אותו.
ונתן ש יהעשה בו. אבל הקדמון עשיר מכל זה. וכן מאמר הנביא וכל
בני ירמיהו לא ומה דמות תערכו לו. הפסל נסך חרש ורוקע בהה
ירקעם. ואם יאמר אומר אמתע שאמר לא שהוא מיעשרך לפי
ש יברא אותו כמו שאנו עשים דברים רבים נקהיעצם בעוני
ולא ברא העלם לצורך וכן. אבל שהוא בראו ומוציאו. מאמר
לו אם יעשרך לדבר שברא הוא מחסרון בעשרו ולא יכל
לברוא אותו. וזה ש יהפרש ביניו. שאמתע עהקדמון
ולא עכל להוציאו מן האפסיה למציאות כמו שיפעל הוא מלעשיו.
יה ויה. ואמתנו אומרים הצדק. ואין בזה קלקלה להמציא שרשו
אחר שהיה אפשר. ואם ברא העלם למושלם לא יעלם או שהיה
מיעשרך לעלם. או שהתחדש בו היערך. או אם היה מיעשרך
לעלם לא יעלם שלא יהיה העלם שניתו מאז. וזה יביא
להאמין קדמות העלם. ושאינו מתורש. ואם בראו הלא שיעשרך
לו. ולא בראו לזמן לכן זה יורה על חלישות ממנו לזמן לכן.
ומה שהיה חוש לשאותו בעוס שנו. לא שאמר שהוא בראו בעל
אחרית. ואם היערך התחדש בו. לא יעלם או שהתחדש בו מהפעל
החוס בעלך. אחר הלוך והנעשה אחרי מיכון. ואם כן יהיה
או מיערך לו החידושים. וכל מיערך לחידושים מתחדש. כמו
שביארנו. או שיהיה עלתו. זה מחדש בו. ויהיה הוא או אינו
בזמן של כל פנים. וכשהתבאר שהבזמן אינו מיעשרך לדבר
כן הדברים. שהוא עשיר בשניתו. שהוא לבדו ראוי לשבוח
בכל השבחים שהוא על האומה עשיר. וכלם יעריכו לבורך
שיבראם ומהניח שיהיהם. ושלכן התחייב לו השבח והזהיה

והעבודה ונקיות הלב לא לצורך. כי אמנם שאהבתה טהרת הלב
הוא מאין וצורך ראוי לעצור לא מזה. ואין עריך לא הוא שהוא
עשיר נאמר. ולולהו מעשיך אצין חסדך באמת. ושהוא העבדר
באמת ולולהו עלה. ועוד זה. צרכו אין הלבבות כל הנעלמים כמו
שאמר אפילון בתהלתו יהב שוף יהלהים עשר כל ויטלים. יבדרו
ויטהרו לבם ואין אחר מהם שעלה ולא בבלה. והואיל שהתבלך
שהוא עשיר הוא ברא את העולם לרצונו וחפצו לא לצרך
אחר. ואם יאמר אומר למה עבד מלבדו של העולם שבראם
הואיל והיה העשיר מטיב לחפץ בטובה וצדקתו. שאמר לו עשרך
מצוארי כי בשעה הפעלך לזה כפי השלמתיו. ויהי העשיר אותי
על כן הוא האלהים. **מאמר נחפץ** ויענני הלוקח
הניחיבו בדברי זה כל אחר כפי כל
השלמתו ומקבלתו. וכל זה בדברי עמוק. ומלים לסוקבים. כבל
לא מיאנו מי שמפיר ממנו לבב. ואומר שהם חולים באשר
החפץ. והוא שאם שאמר שהוא ברא מעיד לאין הכליה ההחיב
בראשונה העולם לרשותו חפצו. ואם שאמר שברא אחר שלא
ברא אנו מבוטלים החדוש בעשותו. שאי אפשר לברוא מאין
חפץ. אף כל שיברא דבר שאינו חפץ בו. ומן היה האחר יחייב
בראשונה החדוש. ומן היה ישוב יחייב חידוש הראשון. שעשהם
שוא ויחייבם השבל. והבון בעשותו ויואיל ובראהו מלאכתו.
ומצאנו מאין הכליה שאין לומר ברא אחר שלא ברא שרברוה
יברא בעשות אושלא היה חפץ ואהב רצונו וזה יחדו. או שלא היה
יכול לברוא וזה וזה שלא מן הפנים שוכרנו שהמרוה האלו
מרוחקים מעשה. **ועיון** הקשיא זו שהיא מן הראשונות
היא היא. והוא מה
לא מאמר האומר לברוא כל. ואהב שאמרה או הם עם מחיבו
ומן שאין אנו מבינים בשאמרנו שהם מדבר אומר לברוא כל
ואהב. או כמו שמן אנחנו אם השמעת לאחרים מלה לברוא
ומלה אחר. לא אז לברוא ומעשה מלה. ומן האומר
על מלה אחד כל שלזה ההקש בעניני. כאומר מעני היה עלום
ומעני היתה עבדיה מדיינה זאת. היתה התשובה בזאת כל.
לברוא ומן כל. והואיל והבראתי זה הומן כמו זה ומסוף כל
באמצעות הכלים הואיל ורוצה הומן מלמן התעשה אשר

התעשה אותם הכלים אשרון ואמרנו. כמו שהכלים הנעלם העשר
בבל שעשים ומדבנה שעשה הנעלה אחת שהוא עם ולילה ושלוש
יהיה לא ומן שמן לא. שלבנו עומדי לא כלים ולא אחר בשום מעשם
לפי שאין בלי הבריאה וצריאין לא שם בלה ולא הקשה ולא ארצון
ולא הפרש ולא ומבר מלן העשרים והמלכות כמו שבראי פעמים.
ואם יאמר אומר הואיל והיבה החפץ ובראה אותו מלה שהיה
מבחר. שהם המדברים באמנם שהוא בריא העבראים בחפץ
חדש ושמת אוהבי כלי אומן שאמרנו לו. אבל חיוב עליו לומרכן.
שהואיל והוא יכול על עשיית החפץ. היה יכול לברוא העבדים
בלבוש החפץ. אבל אנו אומרים שהחפץ אינו מחודש שאם היה
מחודש היה ראוי להכנים החידוש בעצמו. ואם יאמר הואיל
ומבריתך ברצון שהחפץ הוא מבר אחר עולה הבורא אוהבו
מבריתו. נאמר לו שהחפץ אינו עולה בשר מן העבדים וכיון
בו מעיד משתעבד. אבל בשאין קור דבר לא יהבן לעלותו ומה זה
מקום לבאריו. ומי שיראה לעמוד על אמתתנו לבוחנו. עשין בספרי
צחלים או קשרים אחרים מן שאר החכמים המחוברים
בעשין זה. שאם יעמד על אמתת מה שאמרנו שבבר זה לא
עשין מעשין מבוי זה. והואיל והבראתי שאין ראוי לומר לאמר
ברא בורא. או לומר ברא אחר כך שאין שם מקדם לא בורא
עלא אימור מעשה קילוק הזמן והמקום שבין אחריו מה שראוי
לו אם בורא השם. **מאמר שאין** ראוי לומר בו שנעשה
בהבליה. ולא בלית הבליה. אע שאין הבלית
ובלית לא בבריה שאם בעל בשום מין מעניני הכמות.
כמו הבן והבליה הבין הם החלקים שאלאי הבן שני
חלקים. והבליה השטח הבלים. והואיל והבלים אין בהם אלא
השטח והבליה והשם השטחים. ומן הומן ובמן לעשה הבלית
כמו היעל הבמן בעשה. ויאמר בו הבליה ובלית. כלו שמלך
הומן הנה והבליה כך. ומי שהוא מבין ומן. ומבין מקום
ומבין העבדאים אין שעל בו הבליה. ולא לו הבליה ובלית
מלבד אחת משתי מדות האלו. ואם תאמר הנה מיאנת
כמו אין מדבר להבשותנו. שאני משיבים. אומרים לו זה אינו
אומר לא כדבר הכתוב שאנו אומרים שיש לו הבליה או
בלבול או שיש למעשותם הבלה או מלך. אבל מה שאמרנו

מאמר נאור

מאמר להורות

הדברים עבראים של דבר הדבר ההוא נהיה כמין יסוד לעוד עליו
העבראים השמאים וכל זה חל שמה. וכבר הקדמך כל זה בן הבורא
יתי. והואיל ובארנו כל זה נאמר שלא נשאר לנו לומר אלא שהליצאו
לטובתנו ומוסדו וחפצתנו וטובתנו. ומאמה שבארנו לכל בעל שכל שהעולם
שלם כמו שראוי להיות לא פחות ולא יותר. שהיצרון הוא בקביעת הדבר
ומשלה מן הראוי. והחסרון הוא בדבר מן הראוי. אלא היאוי הוא
השלמות. ופעל הבורא יתי שלם. כמו שראוי לא בחסרון ולא בעודף
ולא שנאמר שיהיה העולם חסר שום דבר מאמה שהוא ולא יתכן להיות
יותר שלם מאמה שהוא. שלא יעלה החסרון ההוא או מהשלמה הפועל
או מהבלותו. או שלא היה יכול להשלימו. ולא יתכן לומר שום דבר מאלו
הדברים בבורא. וכבר הבאנו מאמה שאמרנו שאין לשאול על
הבורא על דבר מן הדברים שלא אפס יש לו מציאות שהיא השלה
אפס ישות. כלו של מהותה המציאות. והואיל ואי אפשר בלתי זה בדבר
מן הדברים בשום פנים. ונתבונן שפן זה בזכרון המהות כפי
השקפתינו ועיוננו בחיוב.

מאמר בדרך הבורא.

אחר ההתבוננות ברוב הדברים אשר מדרכם מלשום אותנו עשוי ותיקון
ברחו ומלשום לבורא מדה מהדמות שלשום אותנו עשוי ותיקון
שהיו שנים מתפיר ומסופר אותו. ואפס הענין של השם. הואיל ונאמר
חילוק כל העצמים. כן מדובא חילוק כל המהות שיהיה כל אחד
יהשלם בזה באשר חלוק שנין האדם בהיותו ספיר אור השמש. ולא
יכול אומר לומר שמהותו יהשלות הם שלהן. ולא הוא שלהם עד
שיהיה המדע האמתי. והטוב האמתי. והשלה האמתי. והטוב
האמתי הוא עצמו. ועצמו הוא שלא יתיר זה מזה. שהפירוש
חלוק ושינוי. אבל הדבור הזה אשר לאות האמתי. לא יתכן מאחד
האדם יותר מדה מהדמות כמו שאמר הפילוסוף. אילו היה
לו כחות הנפש הבהמית בשלימות היה אדם בהמי. כלו
שכלות דבר נמצא בהמי. ואם חסרונו היה בזה
והבהמי. ואין בשלי הבהמי היה בו הוא בשלי הבהמי
וזה שוה. אבל איכות השלמה האדם ומהותו על דרך שאומרי
הפילוסוף הבורא יתי. ולמדנו מן הפעל מציאותו. ומאחר כן
הסכמנו בזה המדע. ומציאותו שאינו חלוש. וקיומו אותו בעול
וכל זה כלשון בני אדם להבין שאינו. ואחר כן המקבלו
ומציאו פעולתו בהבלות ההיקון וקיומו חכם. הואיל ואינו

יצטרך שלו כמילוה. שאם יהיו בו חסרון. היו פעולותיו כלי מהוקנ
ואהכ שיהיה בהשלם ומציאותו שלו כמו שבארנו ומציאותו שאינו
מפל. וקיומו יצריכותו. הוא לו ואינו יצריך לעול ואינו מכל בדרך השק.
לפני זה התחיב אילמה שם יצרך. ולפי שמציאותו שלו ואינו מלשון
ובדבר זה השעין בהם לקרוב מיטיב לפי שהוא על העצמן הזה. ועוד
הוא לו ויאו אותו ויכ מקר לכל בריאתו ועינין לכל דחם על הסי.
קיאתו רחמן. ועיקר כל זה להלמד מפעולותיו. כמו שנבי. ויוא
הענין בחבמי. זה שכל המהות האו שמציאו העבראים לבורא
בשבתן בהם אינם כיאם להקדבת הלשון והשכיל והבין. וכבר
בארנו בהיות עצמם לפי מכל העצמים בן מהותיו. ויהיה
מכל המהות. ואין מדומין חוץ משמתו. ואין עצמנו גדלה מדומין.
אבל זה בארנו. ולמד בן הדברים אבל אומם הם מהותיו שהבדור
בהם ולא יתשוב שום כמיל שאם לא ניים בקפידות שמאמין בו אלוה
אבל מה שאנו מקפידים בו הוא המציאי הנ"ים והוא שאומל עליו
הכתוב לאהים לא יהי. ועל חי אני נאם ה'. כלו בן יתי המציאי. ועל
זה אמר הפילוסוף. יתי אמתה לפלק החיוב מן הבורא ומלחייב לו
שום דבר. כלו באמרינו בשביל הבורא שהוא מיו מכל. ומדבר
עבון. ומלמד שהוא מכם. וכן באמרינו שאינו מישיך יהיה עבון
מלמד שהוא עשיר. וכן אם נאמר בשביל המצה שאמרנו בפני שמאמין
שהוא בחדותו הוא השלמות האמתי. וכל מלולתו מיו שום
ההחיב בהכרח שיהיה הוא מהבדור בשלימות. ולא יהיה
ההבדורו בשלימות עד שיהיו המהות הם בשנין שלא יכלו
המפקיר לפקיר אותם ולא שכיל בם השכיל אותם כמו שבי
קודם זה. הלא הראה שכל אחת מן האומות הפתוך לומהיה
והלשון לו שם כל אומה ואומה. כפי השקה שכלה. ומזה הבדר
אומרינו שהמהות האלו השאילו הם האשים שלות הקרבה לשלם
ובציור להבדוקם. כל אחד מהם כפי שכלו ומיטב הבדוקו כפי
שאמרינו שהם בהיותם דומים פעל מהשלותיו. וראו שום בשלי
עיקר בפעל ההוא בשום שם. מחבדה הם לבורא כמו כן
השם ההוא. אבל באמת מדותיו יתי לא יאותו לזולתו. והשלילה

אשר בה העבודה היא מצוה לו לבבר. הואיל ואין מציאותו עלמיך
האמת. לא מצוך מצוה לבבר. ודעת האמת הוא מה שהוא. ועל
כן לא מצאנו לו לפילוסופים שם שיאות לו מן ההוא כלו מלאכת מחשב
האמת. מעלין אפשר ההויה האמתית והיצירה האמתית. כל הנעלם
האמתי. כלו שהוא אמת ומציאותו אמת. שהרי ויש להים אמת הוא
להים חיים ומלך עולם. והואיל והשלמות עניין זה נאמרים בבורא יתע
הן מן הפיבור. וקם עתה בשאר הי"ג

המאמר הרביעי

מבלל העבודה והעבירה והקבלת
והעשר ומתקבם. ויש אחי שיהיה
הזה לבני ישראל בזכרון כלל מן העבודה והעבירה והקבלת
ועשר. אמר המחבר הואיל והקדמנו מה שהיה ראוי להקדים
בשאמרנו הן בהגדרת הבורא בפי מה שיערנו. ובפי מה
שראינו שיהיה מועיל בדרך הזה שהתבוננו מן הקצור שם הפי
והצירוף. בפי יש לנו להשלים מה שישרש בשאמר הזה. והוא
להקדים לעניין הבורא ישראל שתהא. ומה יהיה פעלי בשישתקע מעיני
או פעלי הידועים. ומה שאינם ניכרים. שאינו ברור הוא לדבר
בעניין זה. אם לא היינו מודיעים זה אם הדבר הזה מאת
הבורא אם לאו. ולא כל מה שיעשה לנו ולשרש עליו מצוה שנעשנו
לנו לדעת מעניו בשאמר הן בפה החיבור. שהחלה מה שהזהיר
ועונש לאהבה אותו ולאהב להשלים עניין ולהזהר מצוה שהזהיר
ועונש. כמו שהתחיל בשלשת המצוות אשר הקדים. ואמר שהוא
מציאי. ויש שם בורא ואהב עונש והזהיר ועונש כל הדברים וכל המצות
וחלקי שאמר זה לשני חלקים. החלק האחד בעניין
בעבודה ועבירה. והחלק השני
הטוב והשכר ומתקבם וכל מה שנתלה בזה מצוה שיאות לו
ויתבאר בו. אבל הסבה אשר בשבילה הקדימו לזכר העבודה
שהם שרש הזכויות. וכן העבירות על הקבלת הטוב והשכר.
שהזכויות והעבירות הם הסבה שעלה לקבלת הטוב או לעשר
ששוא הוא שיזכה לקבלת הטוב לא הנצחי. או שיעשר לא התייב
ושבאו אט מתחייל בביאור זה. ופי ואשר עשרי מעשי עשה
שלים וארץ. החלק הראשון מן המאמר
הזכיות והעבירות
ויש שיהיו בעניין
ויש אחי שאחת העבודה ושבוה להשלים העבד מצות

ואחרונה
אחינו. ושכן העבירה הקל זה והוא הכופר בחקרי אדונינו
ויצרנו כפופר או בקלי. ושלכן לא השלים עבודה הבורא לא בלב
בלי. ואחשבה טהורה. ואם יהיה בעניין אחר. נעשה לאדם שאחשוב
אותו חבירו ומחבבה מעמו. כמו שהם צפיון שלום אותו ויבבר
ובריבו. טוב אוהבו. וכתי בפיו ושפתיו בבדוני. ולבו רחוק ממני.
ושכן אחר עובד שהבורא יה אינו אלא ואינו מכוון בו אם בשכל
ובאמת שלמדנו על מציאותו בו עשהו אותו ושהוא עבד למיבדנו
ועניבת ההודאה לו שהיא מעניבי העבודה. והוא ניסוד ובמוקד.
ולכם. זאת היא הכפירה בשם הבורא וההכחשה בו. שהשכל
יורה שההודאה לשהיב ולמשפיע ראויה. ובשיאמר באמת שאין
בולתו מעניק ושאה חסר שהמציאות אחר אפיפה לא יצדק
מעמו אין כמו שקדמנו באשר המהלוה היצדק מעמו אין אלא
לטובתו וחסדו. אם כן באמת שעניבת ההודאה לו ועטובתו היא
הכפירה. וזהו שאמרנו המבונן. ומה הענין הבין שעיבת העבודה
היא העבירה. ואינו כמו שיעלה בדעת הכסילים שאין להם שום
הכר ולא שכל. שיאמר שהאדם כשלא. שאה לו טובה ולא רעה
שיקבל בעבור טוב על עובדו הישה. ואין הענין מעיב עליהם שהם
הזיקוהו אלא הועילה מעשה זה ואבל בני אדם וכללותם בכלל המחשב
שהבהמה כשלא שאה שום דבר בולתי השלם בטבע והאהבה
והשכר בעבה ולא יעיב בכלל לשום בריה ולא לשום בהמה.
הנה שיש לבורא לבעל אהבה ומציאת אלא המבונים שהזה ידוע
מעשהו זה. באמרים כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה מעל
והנה הוא נהנה מן האור בשאבו. והוא עריך להודות עליו. וכן
ביאור בשאבו בי כמו שביארנו בשאמר השני. שבהשגחה
הטובה עליה והטובה. ויש עליו להודות על זה. וכן בהשתמש
בן בעת הקבלתו לא יעשה שום דבר אלא בכלכון בוראו בתוך
בליליים שאינו אוכל אלא מאכלו. ואינו לובש כי אם כמדתו
ושוכן בביתו כמו שעשה השבר באדמתו. ואשר שיש בין
הבורא יה ובין אדון מן האדונים גדולה המלך בעל מלוה ומלוכה
ויש ואם שהוא בולא הכל ואדון האדונים כלם. כמו שהוא
אלהי האלהים ואדון האדונים והוא מלך המלכים ואין מלך
באמת אלא הוא ושאר האדונים הם מלכים על שבריהם
בעה המלכים החולפים באכילה ושתיה ודומה לזה. ואין בו

או לעובדם ולאתם ביחד. או שבויים לא לעובדם ולא לאתם.
מאחד מאוהביה פנים. או לעבדים לעובדם. או לרשתם
אז תיינ יודעים למה הזהירם לנפש. שלא יעלה ביניהם ביחס
לעשות אותם מעבדים. אומר לך שאם היינ יודעים לתבלים
אבל הזיאתו ומאסיפה לתיאות. ונתן לו החיים והעשיר ולא צריך
ומחסן לנו. לא לעובדו וחסדו. ושלר ששאר האדמים שמלקין
אותם ומבזיונם שאלא הלבדו חייהם והעשרם בהבלים הלוש
אם הרבים בעבדיהם. והסירו מהם חמדם כדי להכניע ממם
התנון והשלטונים ומאהבות. ושאר ענינ החלאים והתאוות ומלאים.
והבוראו יתי יודע. ענינו ומחשבותינו ועסקינו. ותוך ויוצך מגלה
שאנחנו ומאנים כדאי שאת הסתו אנ"ש חולך לב ובוחן כליות.
והוא מאזנ שאנ מבטיחים אותנו ותוך רעה שעובדים אותנו.
ולא שור לא שאין אנ עובדים אותו באמת. והוא אינ מפיר
תקוה חסדו ונותנ. כדי שנ אוהב אותיו ורב חסד. ואחר
שהזכירנו זאת מהתלה. וביארנו מה שהיה ראוי לבאר
והוא ששיבוא העבודה היא הנזון והעבירה על כל פנים נחבאין
מה שיאות. ויודעים שאותו אומרי **מה** היה יעיך הבורא
יתי לנהוג אותנו ומנהגות. מה יאותנ אומר הואיל ומבחיך
שהבוראו עשיר ואינ יעיך. ולא שיקנהו חסרון. ולא שאר רבון
העבדים מה היה ההטרח ומנהגותיו ומצוותיו ואיזונין שר שינה
מזה לרצויים שהם חזק לשכל. נתנו לבבי חלק ומחלקי הזמן. מהו
השפה והתושיה. וכן לבבי הקרוש מהמלאכות. כמו אריג
הצואה. וצבה התעדש. וכן לבבי אושים בין שאר אושים
כמו תפלה ובקי שם. ושאר הבבואים והחפציים. וכן לבבי לכל
השעמים ולאתם לנפש כמו לאכל בשר השוורים והעזנ
ואיפור החגבים והארנבים וכיוצא בהם. **השובתנו**
שלאך בתחלה מה היתה טובת הבוראו לנבראו
לעשות אותנו ומצוותיו. אומר לך שאם היינ יודעים לתבלים
אז תיינ יודעים למה הזהירים לנפש. שלא יעלה ביניהם לעיות
אותנו ומצוותיו. אומר לך שאם היינ יודעים לתבלים

שבבני האבואר בחומרים והטבעות כמה שהבדילנ בתאורים
בשלוק הינייך מהנה מבל ומכל. ושהוא עלמי. ואם לאו אינ בורא.
ואם הוא בורא לא שיהיה הינייך ולא חלשות ולא חסרון. ואם
כי אם לרשתם. לא יעלה מלהיות יכול באותה השנה לבריא אותם
לעובדם או לאו. או שהיה יכול לבריא אותם ויהי מעובדם. אם לא
היה יכול לבריא אותם לעובדם אינו הוא המבויא. שהבוראו באמת
הוא יכול לבריא ובבר והפכו. ואם היה יכול לבריא אותם לרשתם
ויהי משועבדים לנ אינו בורא. הואיל והיו לו תועלים שיעשו אותנו
מלעשות לנה שנלותינו. ואם תאמר שהוא בורא ויכול לבריא
אותם לעובדם ולאתם בעצמ. אומר שיהיה לרשתם הוא פועל
היינ. ופועל ומעשה שיהיה יכול על הפעל הטוב. לא יבחר הפעל הרע
על הפעל הטוב. לא לפי שלא יוכל. ועל כן לא יבחרהו על
הפעל הטוב. או לעיבו לפעול הרע לתעלוך העלול או לריחוק עניך.
והוא עשיר ולא יעשיך. וחכם שלא ימבל אם כן לאבדם ולאתם
ואם תאמר שבראם לעובדם ולאתם בעצמ כאחד גם זה לא יתכן
להפכים מפני מניעת שתי המחוות. כמו שלא יתכן לעשב ועומד
ביחד. ואם יעשם לעובדם או לא יהיה שם רבר רע. ואם יעשם
לרשתם לא יהיה שם שום טובה. ואם אומר שבראם לעובדם
בקצה הראב. ולרשתם בקצתם. אומר לו שיהיה שם שום רע לא
שלם את כל הטוב. ואין זה מהנהגות חכם. ובה שחת קלקלו בניו
בבראם לא לעובדם ולא לאתם שאז תהיה. עניגם ובטלה.
והחכם לא יפעל ההוגנים. ובהשחת או החלקים הנ"ל שאר יחלק
הרבים. אותנו. והוא שבראם לעובדם ולא לעשם עניך שיהיה
לנ בהם. והואיל והבואר זה. הבאתי שענוי לתם והעיוות היה
לעובדם להשיג הטוב האמתי ולהיותם בעתם העולם הבא.

והבואר בבראו זה פנים אחרים שיעיר את האדם טי
לעשות מצוותינו. ושיהיו מצוותינו כדי ליתן לו שנר
טוב. שהוא הטוב והשלם. וזה היה חפץ הבורא בהבראו את
האדם. ונהו מה שבקש מתנו. וזאת היתה הכוונה בבריאת הנפש
וצשבילו זה עבריא בשבילו עולם הנשמות כפי מה שהוא תיכני
ונתן לו מחשבה על הנמצאים כפי מה שחייבה חכמת הבורא
ואחר כך עבריא הוא באחריתם ולאות שכולם בעלו. ובריא
ניהו כעבד כל היעיה להתבונן ולהיות זה לה העודד ולהתבונן

ולעין להזהר לעשות להמלוך כמו שצוה בקרוב בלא
ואם קאמר היכן שיהא לשם טוב מעלי מיעוטא אשיבך
לא יהיה אז מדין החכמה ליתן שכר טוב מי שלא יעבוד
ועוד לא ילמוד מי שלא יתחייב לפי שאותן לאחיות העשיר
הטוב שאותן נשבית חמדנו ושנאתו לשם ועוד כל זה מה
שהטיב לים להתיר אותה אחר אחיסמה והוריו דרכיו להלוך
העושה אשר לא יעשה והשמחות אשר אין אחריה עשה כי אם
טוב הגיעי ואם קאמר שיאמר שזה היה בשעת הצורך
שעניין להמלוך ויתחייב בעושר לעולם הבא לזה בראו
וידעה שברא אותן לאיתו ואתה אומר שיעבר היעודים לעשיר
עשיקר שלא יחייב להסגים אלא הבוטח מפני שהיה יודע קטרוג
שיבעימהו ואם היה כן היה האדם מוכרח בשעה שהיה מעלים
שזה דין והגזרה והראיה להעשיר קברא זו שאחזיה הקורא
מעכיל את ברואיו על פעל הטוב אולי פעל הרע או לא יהיה
מדין היעוך ליתן שכר טוב לחטיב לפי שהוא מוכרח בשעה
בשעה שהיה פועל הטוב ולא להעשיר את הרשע לפי
שהוא מוכרח על עשייתו הפעל הרע ואין זו בזה ענין ומפני
ההכרח ודומה לרב שעתן את עבדו בקידה ואמר לו אם לא
תהיה לפני לאחר בשביל שיש מלך כן וכך פרסה בעיר
פלוני והוא בבל ואת יודע ולא יכול לילך בפעמים הלא
יהיה האומה משעה זה חומם והחכם יש איש עשה פעל
חנם אבל חייבה חכמתו לרב טובו וחסדו לברוא אותן כדי
שברא את מחסיר בשוה בשכלו ובהיעדרותו ובבל כלי בשעתן
בשוה ואעפ שהיה באלתו שזה חסיר וזה ישנו והוסיף זו
אוהביה ולתרו חיבי הן שזכה לרב חכמתו ורב חמלתו רצו
על עבדיו להיות עליהם הטובה יותר מנוקה כדי שם והגה
אם ישאנו ואם יתדלו כי היה מלי המה ויאמרו כי עבדיו היה
בהוכם והואיל והשלמת עניין זה שהתחלנו בו לאחר לתה
יעה אותם ובכרם האחיות הראויות שהוא הגדיים ולענין
לו ובזיונו שלא יהיה מדרך החכמה להשיך התעלה והטוב
אל בתאוות קודם נכרם
חלקן והמלכים וכיוצא בהם שהם כלם יוצאים מדרך הישר
כמו שנדש חלק מחלקי

והעני שחזק שם השכל מפני היות הקדמה חומם אחר ואם בא
הקיצור בתיעור לא תיתרים אחתם ולא תיטר התיעור שאחתם
כשלא נתבונן סבת התיעור היא ולא ענייה נאמר בשב לה שהיה
תיעור ועילתה אין התעוה אותה יה שתרה וכ"ה שאין לחק
מהם שאין לה מורדין ושנין דין ואשא לך משל משל
בתעוה א והיא הלודמה והראשונה לכולם שהיא
תיעור שכה שקידש יום זה הקליים בברא שית מפני שהיה יום
שלמה בו וכן כאשר יעה בו ושיעה שתיהן לעילה שבו
כלה היעיה כמו שם כי ששה ימים עשה יי את השמים
ואת הארץ ויאמר להלן ב עיניים ערומים אחה מהן שהע
שהעולם נברא מחודש והוא פוד דק והוריש הכורא יכבד
להמון ולנק כמו שאמר בנך בכרי ומתרה לא בחוק יד
היעיאל יי מאמרים להיות אומה כלו אותיות נקבל של שבוע
בראשה וכשהיה שהעולם מחורב נרנש שיש לו בורא ומחדש
ועשה לעבורתו והשקר השני כי השבה שרוך לעולם הבא
כמו שהארם אם לא הבין בימי החול מעודה ליום השבת לא יהיה
לו מה שיאכל ביום השבת וכן הדבר שאם לא יכין האדם בעולם
הזה מעשים טובים לעולם הבא שאין מלולם הבא שום מעשה
והוא הכורא הזכיר אותנו הגיעי ביום השבת תשעה העולם נכל
וכן שאר כל התיעות השתעות אבל מה שהפקירו בעבילים
וקיבוש חלק התולה האחרון שהיא אחין ישראל ושאר מה שנטע
הוא ושל האדם שיש לו בנים רבים וכבר את אחר מהם על
השאר בתארות וכישרים ועשה היצה כן עשה הקליים כמו שפרט
לנו הנבואה שהיא תשובה ונכבית על כל הטובות והשיעורה
התיעוות אחינו כמו שזכרנו כבר בתחלת התאחרי הנאמר
ובמיגווה השתעות והשכליות שם ויעות יי לעשות את כל
החקים הלה ליראה אחינו אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיותנו
כהיום הזה וישרה תהיה לנו כי נשמור לעשות ובחרבנו וכל
האותות כמו שם כי בך בחר יי לתת לך נק הנה בא הפסוק
בעה ובאור לתי שיש לו עשרה טובות בהעולמים שהבורא
כשלשל בני האדם של הבהמות והיתרון שיש לאדם על כל הבהמות
הוא השכל ולענין השכל השווה של הפעל הטוב וכן בכל
האבות שה היה לנו יתרון על כל בני אדם כמו שבחר באדם

כבר ההבאר מרוך השם והציוה שהעבדה
מחויבת. ועוב אותה הוא המבעים לבוראו. ועוד עליו
שהשפיל הלב ויציר צולתו הבורא אמור בשכל. שהאדם
השלם התקיד שיכיר את בוראו ולא הטריחו שום דבר מהניחי
העולם יהכלה משבודה בוראו ויתר שהוא ברוב לו. והר תעשה
ויותר תקיל אותו מהקשה הנעשה קצת כמו שבארנו בשאיר
השני והשלישי. וכמו שהתר אחור וקדם יריתני והשה עלי
כפכה. ושם כתי שיתי ידי לעבי ומיני. ובשלא יטיור את לבו
דבר מהניחוני העולם והבלו אלא בלה שיעזיר עזמו ויקיים
אותו על עבודה בוראו וישער שניחות אלהיו יה שהשים לו.
ויניח אותה בהבלית הדבני מבל שניחות הבוראו ותקרו שעשה
שהגיחו ובוהו על עבודתו והעילהו לבקש ניעום מי שיביע
למעלה הניאות הוא המשובח לאדם ומשתעבד לו תמיד בפוך
ובלבי והקולבן מתוך האהבה הקשלמות והכחידות הקדושה.
והוא בבל זה השעין אוהב את בוראו שהשפיע עליו כל הטובות
הלה ומשובל להדמות לפעולותיו הטובות כפי כחו. ואם
האמר ואיך יתיה מתורש מובבב ומחמי הניחי
בדמיון. ואתה אמרת לדמות. שיבך לא אמרינו שהאדם
שיהיה הקדוש או דמות שום דבר מהבריאים. אבל אמרינו
להדמות לפעולותיו שהוא עשה הטובה לעניבו והחסד
והרחמים. ואתה עבור פעל הטוב והרע לפי ששבלת הוא
בחר הטוב. והאותיות לויניאנו לאדם הינו. ויש עליו לעזוב
הרשע. ולעשות הטובות. שבן אהב מרינו יה לעשות הטוב
והמשפט הרע כמו שבתוב עשה יהוה צדקות ומשפטים לבל
העשוקים. ובן אמר הכתוב לפלטון לבדבריס הם מאים והמון
שיאמר אותם ויניח להם אם לא יהיו אותם. האחד מהם
שיש לבדבריס מחלוקת והוא אחד. ושבל הדבריס תחת שתהי
והחת תענוגו. והשני שהבורא ההוא לא יפרך מחנע דבר
בן רבושש. והשלישי. שלא יגלה לאדם פהניבו
בשעות מעשים טובים. כמו

ועשה
השנים. וכל מה שישלה מן הראשון לא השני הקלה עליו העשיו
לו השני עשיך ורב דקונו. וכל מה שיצא מן הראשון לא השני
היצאר לו. הקלאוה ורב עבין והקלוני. והראיה שהאדם
עבירא בלבד החכמה. שהאדם לא נברא אא להיין
עשם העולם הבא. ואין דרך להשיג העולם הבא אא בעשיה שהיא
העבודה. ואין דרך לעשיה. כי אם בחכמה. אם כן קבע הכתוב
ועלה העלאו לא היה כי אם בחכמה. וכבר החכמה יצא הדברים
הכוללים השחיים. והוא לראיה העיקרית הכולל. וכל שכן ידיעה
העצם הראשון יתי שהוא. זאת היא הכונה האחרונה בזאת.
ונחקור עשיין אי זה עשיה נצא מן החכמה. ואין אדם שיסתפק
לו שיצא מן החכמה העשיה הטוב שהעלה הא
לא יביא אא לפעול שהוא עשיך מן החכמה. אבל יש מן החכמה
הדברים הטובים שהם רעים כשיעשו. וטוב לעבד
אשים אחרים ויותר שהעשיא זה בעבור הענושים שהאשים
הלה לא נדברנו בו אא לצדק או להקבורה. ולא זה שיראה
לאהוב אותו לעבד עצמו כלו שאהוב הטוב מיעבד היותו טוב.
ושאר לבאר בידיעה הטוב שהוא האבוקש להביע לאחד הלקוי.
והאחד האמתי. הוא דבר אחד. כמו שבאר הפילוסוף פעמים
והוא עקר הטובות ומקורם. ויש לנו להחזיק בדברים והעשיה
בהם שהוא האהב האמתי. כראבתי ויותר מדיבים ושבה מרחוקים
וזה. ואומר בזה עקר מדותיו כי אחר עשה חקר העשיה בעלי
כארץ ואומר כי באה חפצתי שאם לא. כלו. זהו מה שבקש שהם מצא
ולא דבר אחר. כי בזה יעשרו העבדאים כלם. כמו שבא הענר
הגלוי כי כל דרכיו משפטי וזה. כלו שכל מדותיו יהיה ותשוב
ואין באחת מהן שלה. ושם לא יהיה שום ענין ודון והוא הקדם
שהחכמה הגדה על הקדש ושניהם יורו על שהם עיקרים לכלם
אחרים שהם ההתחלה והשניה. אל הם כלל מדות העשיה החכמה
ואין אחה מדותיה שום חקר ולא שום עבודה שאינו נבדל בכלל
אדבעות או. כמו שבקש בקש את יק כל עני הארץ אשר תשפטו
פעלו. בקשו עדיק בקשו ענוה. ובשביל שלא אאריך ואפחיד לבאר
לך בזולתי שהוא הלקוי הכי מדיק משפוט רבים מן הנזיה
וכללים רבים האלהיים לענין זה. ואת הפילוסוף בחלוה
העבודה. שענין העבודה הוא לעבור הלוה. וקל וחומר

הוא להראות הקדש שהוא מדבר. והודות הלקוי שהוא בדבור ובמעשה
ובלשון ובהרגשה. וראוי למעשיך לראות מדותיו ושמותיו. שלא
שיאי אישי. הגלוי המושגות התורגלות בדבר מפני שיהיו העונים
הרחוקים שיודו שהם הגלות ההם. ושיחייב לו היחוד האמתי
שהוא אחד הלהות ואחד בתכלית אחד האחדים. והשנין בכל זה
להראות הקדש ובולהו מן הטובות. שחיוב הקדש הוא להודות הלהות
והאחדות כולה. לפי שהקדש הקדש להודות העבד העבודה לאדוניו
שיעשה לו כל חובותיו וחוקיו שאחר מהן להודות ולשפח שעתו. ועל
ועל זה היתה החכמה הכוללת. שבעבור אלהינו באלים מצריים והפדות
אלהי מצרים. בעבור העבדות הקדש אשר לכל הקדשים כמו שהוא
וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים. ואמר כי לי בני ישראל עבדים
עבדי הם אשר הוצאתי אותם וגו. ואמר בהדבק האדם לקדש
ובהדמותו לפעולותיו. אמר לכן שב ואבינן או טוב. הלאה היא הדבר
אותה שאם יהיה. ודומה לו אומר ידעתי כי ישמה יהיה עבד משפט
אצונים. ופקודים רבים כמו שהקדש אם נדבה לפקדי הלהים
ואומרו. שהבליה הפילוסופא שיהיה הבורא. יתי הלהות האמתי.
אחד בעתו. קדש. ושיהיה חנון לעבדיו. ושאר תוכחותיו. טובות
וזהו הדבר אשר הקבץ לו הפילוסוף. אבל פני הפילוסוף
והחכמה הבאה מבחוץ. ולזה עליה הוא להודות בפעולותיו. כפי
כחו לעשיה הבורא. ואז יהיה לכל השבר הטוב שהדבר הזה
הקדש. ואב הרחמן שתקדר בנו להללו ולהגדיל ולהקדיר נתן דרך
וכשיבלה הזמן שנתן לו להללו בו יעזה להביאו לפניו אם יבא
כדיעתו ותשוקתו כתפלתנו. כביכול לפניו ולקחו לו לבן חורין שהוא
וחפלתו עליהם כאשר יחמלו איש על בנו השובר אותו. ואם יעבוד
בו חלוק מה שחפץ הרחיקו מעל פניו ואמר בו. הבן הסכל
הבלאים החיים שהם תבחר העבדאים כמו שהוא ותחקירו מעשי
הלהים ובבוד והדר השריהו. והללוהו והגידו הם היחידים
שמאיבלים עליו הנשיונות והעושרים. וביזת המוסר. הוא העולם
הבא. והזמן הוא הנתון לו להללוהו ולהקדירו הם ימי חיי. ואחרון
החלק הוא העולם הבא. שאינו נכנס לחקרו לא מי שיזכה. וכן
בדברינו הקדושה של התורה הזה. הלא תראה שהבורא נדרא
יריא על פי שעשה יריך. והם עדאו יריים כשם זה ונקרא
חסיד על שהתנהג עם בריאיו בתם. וזהו. והחסידים עדאו

בעם זה. ושלח יעזר להודיעו כן ושב והיעץ לו ברוחים כי קרוב אני
ב"ק. ואחשוב שכבר דברתי בענין זה מה שראוי שהוא מקובל
ומשפיל למעניין בו ודבר שבשין בענין זה.

פרק

אם יאמר
שוכל היה שם עבודה או מצוה אחת יותר
מעבודה ומצוה
אחרת. וכי אם יש שם עבדיה אחת יותר ויפה מאחרת. עשינו
לשון מצוה והעבודה אין שם מצוה שתהנה עליה יותר ומצוה גדולה מחלקו
הבורא. אבל מיני הדברים בעצמם יראה לך שמעלת שבדבר
ותילה קדושת ומצוה לא תחדש בשור ובחמור. אבל תיבר הבורא
אין מצוה ליראה ומצוה כמו שהיה אני למצוה שבעם ומצוה מני
הבורא ושלשלים חובה לעשות מצוה האחרון. וכן והוא מהעבדות
ושלזה אריכל הוא יהיה בעבודה ליה כמצוה חמורה שאין אתה
יודע מהכן שכרן של מצוות. בגדון ובפשיטה אם כדבר יש
בזה ואת מצוה הפרי. כיון שהיה הדבר נדול כיון שיהיה ביון.
והוא נדול וכל דבר שבעולם לא היה הדבר על העין הזה. הוא
ואין לך מצוה שאינך דבר יש ולא פרוי יש. והדבר שוה בם.
ולפי שיצא הבורא יתי שבעל האדם לעל. והוא חסר ושאי אפשר
להם שלא יבעיטוהו חייבה חבמתו ורחמיו להודיע להם דרך הצלחה.

בתשובה

שכן התשובה החרטה הבאה מן הנפש.
בגלל מצוה חטא ושכן ובגלל בהבלי החרטה
מהגלל לפני אדניה כעבד שתעבר עבירה כיון יראי אדניו. ודואה
שאין לו סוס שעה אבל הגיעל לפני רחמיו. ושם כל זה מיעוט
אותם עליה מן הקרוב ושעה קטנה בקפדנו ומדרך השכל.
שכן מיניו בכין שאם ניהל עוד מעשה ומרבני לו בשביל הגלוה
והחלה שעותיה שיהנחם. ואחר שיעזוב. לפי שכל מי שתחרט
ואינו עוזב אינו מתחרט. ואחר שיבא קלימה ובדרה מן
הבורא כעבד המקיים מאדניו שלא יקשוב לו אותו עון ומעבור
על חשאתו לפי שהוא נדלה ובבוה. ואחר לבל בעבדו שלא יוסיף
לעשות באותו מעשה. באופנים הראשים או הגלוה הגלוה
ה אחרים. ועבד זה ושדשו הוא הלב ישהוב והמחשבה הגדיה
וכל הדברים כאלו שהדעתם שהלב המעשים בהולה האל
עשה עון לפיל. ומי שהוא חוטא ועשה עבירה. וחוזר וחוטא
אותו חטא עליו נאמר. ואתה נוטה רעים רבים. אבל מי שהוא
האחרון היא העבודה שכל לפי שהוא העשיר באותה הגלוה על

דרך האמתי וראוי לעבדו בשבל עצמו כמו שאתר הפילוסוף לפי
שכל אותו בעל זה דבר אותה שהת ובל מלה שחשך הבורא לפי
החכמה. הגדיב שאני רוצה ועושה הרחוי על. בריעין ולא בתאוה הגדיה.
ולא כמו שעשה על דרך הכפלים באופנים שעבור אותן לחזיק לנו טובה.
ושלא יסיר חסדו ומתנו או שיתן לנו מתנות יותר ואתה היא כפרעון בעבדי
אבל שלא לעבדו. לפי שראוי שדרך השכל ומיב שדרך האמת לעצמו.
ויאות לו. שכל הבראים אם יכניעו לשבחו על אחת מן הטובות
שהטיב עמהן או עם אחד מהנה לא שיין כלום מן הראוי למבחו?
כשפה מן הים הגדול. וכן יקטנו הכתוב בפעם היבר הטוב והיבר
הדע. שהיבר הטוב הוא מלאך הולך של מלך האדם. והיבר הדע
שטן ומזיק הולך על יבר שמלך. והשובה על הם שלא הגלש
סכל הם זאת לאחת ומעתה פעם. או שיאמין שהבורא הפיד
אשר על היתן לראות לו הדרך הטוב ואשר על השתל לעורר אותן
על הדרך הרע. אם כן אין לפעול הטוב ולא לעשות עונן התשובה שהוא
מוטיב ואעפ של אותן המעשים. וכבר רחיתי קבלנו ובטלנו אותן
שהחטם. כי אשר פעולותיו יצדק איש מעבירות ולא אותם של דברי
מרבני העבודה. או שיקבלו בשני לו שהם יוצאים כל פעולותיו
הן טוב הן רע. ואשר על היתן כובד זכויותיו. ואשר על השתל
כובד העבירות. ואלה דבה רשה מאד שהבורא איני יודע
עד שיודיעוהו ושר שיעיש לין הדבר והמודיע אותן הוא שלם
מעתה.

ביד טוב וביד רע

אמתה מלה
יבר. היא
כלו. יכירה שנוצר עליה האדם ושבנו שהוצא בו. כעין שב
כי יבר האדם רע ומעוקמין. והואיל ושהיתם נעדים. אם כן
היבר הטוב הוא איני בשכל אשר נתן לו ונטובתו ולבחור בין
פעל ופעל. והיבר הדעיתם התאוות הבדוקות שמלבני קונם
השכל ומשאם. הלא הניאה שאמ יבר לב האדם כלו שנאמרנו
בו מלטטותו שכן התאוה באדם בדומות לשכל. לפי שיעיד
לבדו לפני. כעין שבאיתן בשאר השני מן החבור הזה אבל
השכל איני מתחזק בו ולא מוכן לבבל השכל עד שיבא לו מלית
הבדול. ושם עבשיו חלק זה אשר אתה מעשן בו
בביאור הפרוך אשר פתחת בן החבור שהוא ואתה שלמה
בבי אלי אלי אביך ושבריהו כלב שלם ובעלי חלק בכל

לעבוד דורש יפ וכל יער מחשבות מבין אם הדרשנו יתעצל
ואם השבטו אשתך ועבד הנה אומר לו בזה הפסוק עצמו יתלמוד
והעושה והעבודה והעבודה ואומר לו שזה לא שלום מצד יראת
הכוונה שכן אומר לו ראה אלהי אביך כלו בקדושה וכו׳ ומצד
דרישה לא שלום זה כלום כמו שכן אך ראני אלהים וראה עניי על
העבודה ועל עניות הלב שכן אומר בלב שלם ובקדש תפצה ואומר
לו שלא יסתר מהבורא שום מחשבה שבלב כל לעבוד דורשיך
ואם אם הדרשנו יעצבך לך ודומה לו דרשוני וחיו וזהו הקבלה טוב
אבל העשוי אומר אם השמטנו יעצבך לעד הוא ובאריכות זה שחלק
ובאור החלק השני

החלק השני

לך השאור הדבקי השכר בקבלו ומעשו
ואמתתם דעיתיך הבורא ששכן
שכר הקבלו הטוב והעשוי הוא קבלו השכר ושניהם משתתפים
בשכין הקבלו והשלום וישה הפרש בין השכר שהוא קבלו טוב
של העבודה והעשוי הוא קבלו דעשוי העבדיה שכבר בארנו
בהקדמה זה הלשון שאין דרך לשלם שכר או להעניש אלא על מה
שנעשה ידיעין בין מעשה טוב ובין מעשה רע ועל כן נקרא קבלו
ונקרא השלום הבא בזה הקבלו והשלום הבא. לפי שהוא אחרון
לכל מעשים. אבל באמת כדרשון בתאוה ובתשוקה על
השלום הקבלי ולכך נראה וחכמים השלום הבא והוא אשר
נשבעו לאבותינו ואחר שמפרשים שכין השכר והעשוי שכר אין מה
שיאות לעשות ודומה לו. ועם יתחלק זה שכל העשויים יהיו
להיות בשלום הזה שכר אחד שלא יהיה בזה ובזולתו.

מאמר לבאר

שאי אפשר להיות בשלום הזה לא
שכר ולא עשוי. דעשאוי יהיה לזה
זה בשלום הזה והחלק דשכר זה שאת רוכים הכתובים והמלכים
כי עליהם הטוב והחסדים וינדיכים תראה אותם עומדים
ובקבר. וזה הפך היושר ושאלה שהשכר בארנו שהחפש יהי עשוי
תמיד כשלום הזה. ומפני אחרים שהשכר והעשוי יעמדו
בשלום אין להם כיליון ולא לזה. והשלום הזה בכל מה שבו עמדת
ושובתו ושתיו כלה ומכי כתוב שבארנו בתאוה הראשון הזה
שנה. שאתה לו שהוא מלשה בשוא ומלשה הוא הזה
שאותו השלום אין בו שלום. שאם יהיה בו שלום יהיה בו מלכוס
ואם יהיה לו שלום ומלכוס. אותו השלום הזה השלום אחד בשני

לא היו החלאים לא יהיו השחיות והשעבודים כמו שהיו בשאר הלשונות
שאם היתה בהם הערבל בהם חלאים וישרוך לעת באפילה
בשאל כשיהיה מלחמת האוכל יולד באשמורת חלי הבוקר הצהרים
והיה ישעבד הרעב שהיה הלח קורס לכן ועכשיו בזה הלשון מפני
על זה אפשר אם יהיה כל מה שהוא יותר שלם טוב השכר טוב.
אבל אין כל מה שהיה יותר שלם הוא יותר טוב. אבל באמת אינו
בשום שכין טוב והטרח אין השכר טוב. אבל שכר השלום הבא
אינו לפי הטרחה הקשיות כלום כמו שבארנו בשאלה לפני זה
לפי שום הקשה ומשכל. ושם כל זה שכר העולם הבא שהוא של הבורא
אחוב. ושכין אחר. אין לו שיעור ולא סוף ולא כליה. והשלום שכין
ולא יהיה בשום פנים ושכין אלא בזה לזה אחד מהם טוב והלקח
רע. ומן אחר שהשלום אשר בעולם הזה לא יאות לו
שיעשה טוב או רע. אין פנים לשכרו או לענשו
לעשות שבבר אמרנו שהשכר והעשוי הקבלו ושהו כאן לא היה פנים
שישלה לו פעל ליתן לו שכר טוב או עשוי. הנה ההבאר שהשכר
והעשוי שהם בעולם הבא. ואם אמר אותו הנה מיאות הענין
שיעשה היוצר בעולם הזה על חטא שנעבר ומצוה ולהטיב לעשה
על מצוה שנעשה ומצוה כמו שיתן כל אחד ואחד בשכרו
הטוב. והאחר לעשות הנה שכר ועשוי בעולם הזה.

מאמר

לו שקדמה לעריך ידוע מציאות העניינים שהעניים
בא על שבדין כמו שנתבאר מראות הענין ושאר הדברות ושנתבאר
בה בחיים ובשאר ושאר הטובות בחתימת מצות יה. ומפני יהיה
לו זה לזכרון לו. ופעם יהיה לאחוז שנתבאר כמו שנתבאר יעקב בקבי
סנבורה. שכן רוס עלה ביה אל ושב שם. אבל הראבה ורשב
שפם מצות שהוא מצוין לו והוא מצוים עליו שיעשה ופעם
הטעמה עליו אז יותר חזקה והשכר והעשוי הוא הקבלו הטוב
אין לו כליה בין שיהיה לטוב או לרע. לכן ואין אחר מהם
בעולם הזה. ואם אומר אומר אם היוצר עובר את בוראו
ראוי שנה הלא מן הישר שיקבלו אותו מאה שנה.
וכן הישוע שהכעיסו מאה שנה. הלא מן הישר שיעשה מאה
שנה. שאתה לו שהוא מלשה בשוא ומלשה בזה שנתבאר
שאותו העולם אין בו זולתו. שאם יהיה בו זולתו יהיה בו מלכוס
ואם יהיה לו זולתו ומלכוס. אותו העולם וזה העולם אחד בשני

לא יהיה העולם ההוא עולם הקמול ולא זה עולם מעשה אבל יהיה
הוא וזה אחר. **ופן אחר** שישמש אחר ואלה שנה ואו שלא ישמש.
ולא יקמול ויהיה אפשר ויהיה תרשיש שוה ומעין ש"ב אין הקמול לשון
העולם הזה וזה לא ישבור ואינו אפשרי. **ואם ישאל** שזה
ואם הארס הוא רשע כל ימיו ועשה תשובה
מועט ואלה יזכה לשכר טוב וכן הדבר שישכר כמראו כל ימיו
ומדד זה מועט ואלה יהיה עשר. נשיבהו הבורא יתי אינו דומה
הגוף ולא זולתו. אבל דומה הלבוש כמו שנ' וירא ה' לרבב וכן
ערבה הדבר לא כיולא ביום תשעים. ותשעה הרשע לא ימלא
את ימיו שיהיו תשעים שהדברים הולכים אחר החשבון. ואם לאו
לאיזה ענין התשובה ולא נוכל לחבה והיא בהיותה אפלה ראוי
לשוא פה בעלי התשובה ואינו שנוח משארם שהבין העושה
בעוונות האב חלקם. וכן ליתן להם שכר טוב על זכיות אבותם.
ואם יאמר אומר ולמה אתה בתורה פוקד עון אבות על
בנים וכן שאתה נותן בזה באחרון הבנים עונות
אבותיהם. שהרי עונותיהם ועונות אבותיהם יחדיו אתה מ"ל. וזה
שאתה נושא כל העבירות כגון שהבנים בהתחילם על
זכיות אבותיהם יזכר להם זכות אבותיהם. שנ' שהבי ולשומרי
מצותי. **מאמר בקבלת** השכרים שהבטחות
והעונש נתלו אותם וזה וכתוב בספר
הישר ג' מצות. שאמר להם כשיעזה הבורא שחישב הבחורות
והזיקם הטיה דבר זה אינו הולך על דרך הישר או שאינו
הולך על דרך הישר. אם יאמרו בישר להשיב בזה נתלו. כגון
שעשוים אותם להשיב שכר טוב. שאמר לו. היעשה בן כמלך
הזה. הואיל והבחורות הן בעלי תענוגים יותר מאחרים ויותר שוכני
ואם יאמרו שזה אינו שכר על דרך הישר ויפקיד דבר
רבה ושוא לעורך העולה לבורא יתי ויחייב להם אם יהיה זה
הגוף לבחורות וחתם להם שישמשו בשבילם על פעולתם שאתה
שתעשה החתם יש לו להשתנות והיה הוא מניעה אותנו דרך
להם הישר את הקמול **ואם** יאמר שהקמול אשר הוא נתלו
מועט. נאמר לו הקמול הבורא

אמר הכר עתו ואת החתם ולא יעשה את הרולה. אם יאמר
אמר שזה יזה הבורא. כלומר להזיק אותם הבחורות ולא יועיל להיק
את הארס ולא לתועים אותם חזרנו לקושיא הראשונה שהוא מלמה
את הארס להשחיק רמזה החיזון. והאבר חיקם והבחורות לא
חטאו. וזה וזה חתם בדבור. **פנים אחרים** ולא יעלה על
מן הבחורה ההיא רשע
משחר פנים. או שיזכה הרשע בקבל הבחורה שהשבה שהרי בעת
נהנה מהשבה. או שהעשה הבחורה בקבל עשה הקדש את רשע על
קבורתם השחורה. וכבוד קבל הבחורה ודברים חלוק קבורתם
ויהחבר על בחורה אחת שני עשרים. **פנים אחרים** לא
יעלה שהיה הבחורה מהה שיהבן בן
השכר והעשר אולי יבקבן בן זה. אלא יהבן בן שכר ועשר הנה זה
כעוור וחתם שלא יזכה אותם כמו שעשה את הקדם. ואם לא יבקן
כה הקבול שהוא השכר והעשר לפי שהם אחים. ה שכל והבר
הנה הקבול נעשה להם. **פנים אחרים** כשיעבר בתוך
הבורא יתי שיזכה לבני. מעל שיעלה השכר
בלי זכות בלי עבודה שיעשו בני חיוב ובקבול בזכות ועשה
בלא שום זכות וחיוב אין ענין להזהירות. ולא ענין לעבודה ולעבירה
ואינו מוצאת הישר להרעיל. והרשע להטיב לו. וזה בהבליה
הכישעור והחתם. ולא ראינו לזאת הבחבלה בהלה שנקשה ל
ומביר הטוב שקבל אותו. ולא הרע שהקדים לו מעשיו. **ואם**
יאמרו אין אנו אומרים שכר ועשר. שהשכר והעשר הקדים בן
בן הארס. אבל קבול אחר ליוחר בהחלה ולבן. נאמר להם
לא יהיה קבול זה לשום אחד מבני אדם. או שהוא טוב בעיני או רע
בעיני. אם הוא רע בעיני אין לך יותר כעור ויותר חתם ושל
קבול לו רע על ההזק. ואם הוא טוב בעיני. השכר הוא טוב.
ולא יהיה לאדם בא בראשונה. וכן הדבר בעל שהם אינם עשים
כמי שיזכו לשכר טוב. או מי הביאו להזיק להם או להטיב להם
אחר כן ואין זה מפעל חכם וזה יורה על מבלותם. כלו שאינם
מבשלים להשיב והשכר. אבל הם סוברים אותו מעשים. ושזר
אפשר לך הקשובה על זה כולו. ואחר אומר אני בזה כפי
השבחי ודעתי והלא ישראל.

מאמר באותם שמוברים השכר והעשר מעשים
רע שכלל מן ההתון שאינם מביעים

פניס אחרים

ואשא

את המעשר מי הוא פתי בעיניך. אבל אם רואה המעשר את
היקב שהוא עשוי כהוגן. אבל המעשר הוא משוקע
מכל צד ארם. ואם יאמר שיעיד להעשיר את היקב וכלי בירו
שאתר לו ואת הירעון בהשגיח המעשר ואין דבר מרגיע בטוב
ולא ברע. כן המשל לענין. אבל יש ליקח להיות העולם הזה והעולם
הבא שנים. אבל יהיה תכלית שיהי ואומר שהשכר והעשר בעולם
הזה בלבד וזה חלוק ההוללים והטפשים. ומיד זה נבזה להם הטעות
שיש שאין מעלות ומדרגות לשכר ולעשר שמוציאים אותו מלבם
לגמרי. ואם יאמר הלא יהיה בין האנשים יתרון כאשר עתה
לא בטוב ולא ברע אתה על דרך זה לא. אבל יש ביניהם יתרון
בהתיחד נפשותם של העולם העליון לפי זכותה ועבירותיה על הפנים
אשר יתבאר בלי ספק. ואם יאמרו שאנו מבחינים תחי"ת
מקיים לעצמו. ומבחינים שלפי הגזרה שאמר להם אבל אנו
לא"י זה מלה שאתם מל"ים אותה. ויותר אמתי. ויותר מבואר.
ומבואר זה בפרוש קבריתי בזה.

מאמר באמתת השכר והעונש. כבר ביארנו בחלק
השני מזה המאמר מה שהיה מזה הוקש.
ושבארנו אותו שהנפש החכמה בה"ות על העניין שמעיינת בזה
הפעל בפעלים רבות. והוקלה ונמהרה וידועה ושגורה בהפרזה
מלבושה הקדמיה הנמצאת בעולם השפל. וזהו עניין הוקה
ולבה ושכרה. והוא הרבה בעולה והשובתה ליסודה. והאיר
באור האמתי המעיל מהבורא. ומאורו יה בלי אתעשע. זאת
היא הבלים הנפש האנושיים. וזהו הקבול על מעלות הטוב. והיה
בשעלת העמלים הרוחנים העליונים. שהם ובוראם לא מהבלים בין
העופרים ההלה. שעופר הוא ההבלים שלא הנפש בדבר.
שלא יתבין להתיחס עם המלאכים בעופ הנפש כמו שעלה
בלתי שכבת הקבלים. ועל זאת יהיה נפש אדם יתרונה בעורה
הי"ת שהיא קבלת. ועל זאת והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע.
וכן לא יתבין זה בעולם הזה כמו שתבין אופן השתלשלות.
השכל והנבואה לנפש. כמו התלבוש הטוב. והמאכלים. והעבירות
לה כמו הבגדים הנאים אשר ילבש הנפש. כמו שהוא והעושר היה
הבלים. ואין הנפש מתלבשת בהם. אבל הם מתלבשים בה
לאויר. וכן העצמים הרוחניים. שהוא העולם העליון בשעת
הקמול. כמו שהוא וישוב העפר על הארץ כשהיה והרוח ישוב אל
האלהים אשר נתנו. וכן כמו זה מי יודע רוח בני האדם העולה
היא למעלה. ושעלה הנפש ואיה יוצאת ולא השליחה הכתוב

משניך שיך. והלבש אותך תחלימות. ומעשה הבורא ית' מרוב
החכמות. בשביל שהדברים לה"ש שעשות העולם הבא שהוא
השלמות האמתי. והעולה האמתית. שאין בעולם הזה שום כלל מהם
שם מעלים לבוש. שהעשיות שלה יגיעה וטורח רע באמת. וחיות
מעט. והתאוות חלי. ונזק בחרוזה נלעג. ושברה דלות. ואם כמעלי
חיים יכלו קצרים כלולה לא היו מביאים לאחה מלך של דרך משל
ובאמת שאתר על העולם הזה שהוא בית הסהר לנפ"ש. ונבוב הלעג
לפי שהנפ"ש אינם אוהבים לשתר בו ושלפן הוא להם כבית הקבר.
אבל שלם להם דרך ושבילו להשיג טוב העולם הבא שהוא הטוב
האמתי. והכבוד האמתי. והתעלה השלמה. והשם הקם. והחור. והנין
שלא יסוף ולא יכלה. ואין אחריו תיקה ולא יקנא. אבל פרין המאור
האמתי. הטועל מאור הבורא האמתי בלא הבלים. כמו שהוא מה
רבטובך אשר צפנת ליראיך. ואמר לו אני אשביר כל טובי. על פנין
הראוי כל אלה כבודך. ואמר לו אני אשביר כל טובי. על פנין
ואין זה מלוש לקלות תיתך והוא להבבורה הראוה והסכלות. על אמת
נתעלה זה." וכן נמצא הסוף אומר ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו.
כלו באור שהתלידו האור הזה כאן אכלו ושתו. שלא תעלה דבר
לגוה שנשאל הנשם ההוא לפי שלא הניח שכלו לא באכילה ושתיה.
כאן הסכלים נאמר. או הטומטום שלא ידע נשם הציאה ועולם
והרוצה לשאול בו הטאה גו תשאל אותה לו כשאר הטאות.
ואנו אצאר לך מזה מלך כפי מלוש עיוך.

דע שכל דבר לפי הדברים וכל הנמצא מן הנמצאים. שיעורו
לפי ערכו אשר לתוך חולב כמו האבן כפי שאנו אומרים שהוא
מן הארץ בהכרח. שוב לתוכה לפי ערכה הארץ בשתוכה
לתוכה. ובהבא לתוכה בשלוש. ואם אין לה תלוש ראוי. ואולי
לה יהיה תמנע." וכן האויר בעולם האויר. וכן ההבל בכל
הנמצאים הרוחניים והגשמיים שאין דבר לפי הדברים. אהב
להתדבות ולהתיחד. אבל הדברים יהיו לפי ערכם. וכן
בשעה תהיה. שוב כל הבנית להבנית. העפר לעפר. והאויר
לאויר. וכן העצמים הרוחניים. שובו לעולמם העליון בשעת
הקמול. כמו שנ' וישוב העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב אל
האלהים אשר נתנה. וכן כמו זה מי יודע רוח בני האדם העולה
היא למעלה. ושעלה הנפש ואיה יוצאת ולא השליחה הכתוב

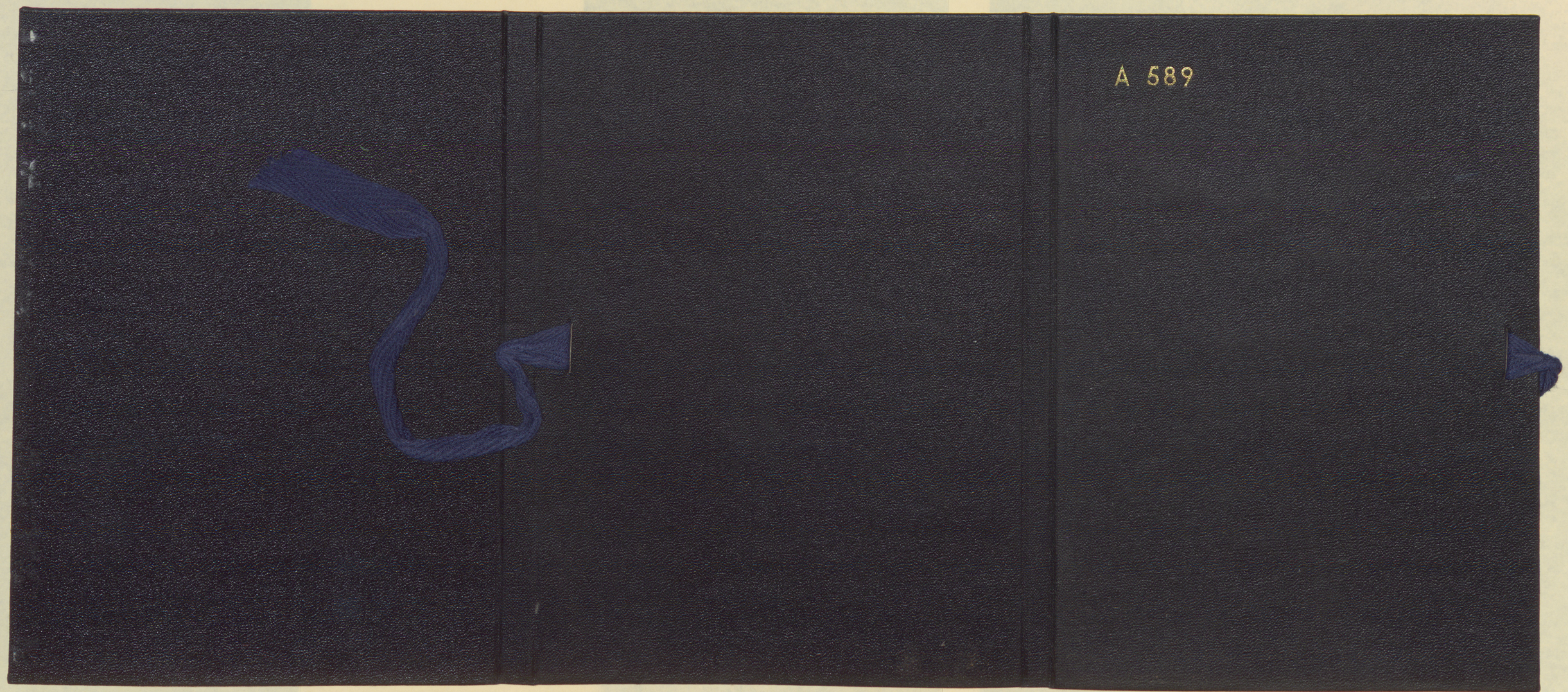
אשר בקלה נבראות לא תהיה או פשוטה וזוטה כמו שראוי
שאינה משתרקה לו ואינה יוצאת אותו. וקם מה שבו ולא יפו-
והשלמות. אבל תרגה ומשתוקק לעולם הזה. והוא כמו ארם שאוהב
הדרך ולא יכול לאהוב בו. והפלש בשעבודה לעולם הזה נמשל לו בדמות
והאהבה והתאוה הקלה והפרידה הקלה שארה על האחשבות על
מה שיהיה הארם הלה המובבב בקובב הקלה שלא יבול אותה עולמה
ולא יכבן לה לשוב אליו לפי שטותו אותה שעשה. ויכביר אותה הקלה
והיא מתובבבת בה בקלה הקלה מהמדרה באש היסורים וכיל באולת
כי שיגא באויר. ושב תרדנו. ושלהבת לחריסו לחריבו ולחורבו
לא נתבוון לו להבינו אליהם ושאר אופן וכואב הגביר לעולם בלי מנוחה
ואינה לא עם הקלה היא שהיא נוחה. ולא בעולמה היא לפי שלשת
בעלים יעשים טמאים. ולא יכבן לה להבינו למנוחה. והם העשרים
הישים שמאריך לדרם זה כארם שהלך לארמון המלך בעבודת
ונעלך והיא בעגלה זה כראוי לרבר ולתפלה ושורר ובקול מתנגן.
ובלי שהתקבב או נשתעל שלא יטו אותו מהו אהלו וקריבתו ויבוחו
מהנגן לפניו. ושלו זה נאמר ואם עשה אותו ילעשה בתוך קהלת.
והבקש להפרד משעמרה ואין מבריח אותה משעמרה. והשאר
מהבב-שה וכואבה לעולמי עד. כמו שהקב בעגלה הקלה לא היו
עולם ולא לחרפות לראון עולם. ויהיו מהבינים שאריך כמי
העולם לנטה נצחים והוכחי הטובה. אשר ההבוננו לבאר. ויש
בו רמז למקום עיונך שר שתתחזק אחר זה בעזרת הבורא.
אבל קצרתי אני בהחייב המקום לפי שהיה עזרת הבורק יגל
ברולה וחזקה על אומה זאת שהיא אומתינו. ההחייב להחיות
שריך והחסידים והנביאים והאבות עה. וכל מי שאה בקלות
על יחוד השם הוא יזך לשבר העולם הבא. ואחר כן יהיה ניתוק
המשיח. ולא יהיה אחר כן כמו שארנל מהיום שעליהר הבבה
להחיות שוב אין חוזרים לעפרם לפי שיש לנו על מצרית הקיום
ל' מיתה. העולם הזה. וימות המשיח. והם העולם הבא.
בימות המשיח. שעתירו האבות והנביאים והחסידים לראות
בעתם השם כל המקיים וקוראין לעבוד לכל מי שעברו. ואיש
אוכלים ושותים. אבל יהיו כמו שהיה מרשה בהמי הנולן היהוא
בלי אכילה. אבל האור ההוא היה חיים לנפשו. כן יהיה בימות

המשיח השלים עבורו ואהבתו ויראתו. ולא יהיה שום מניעה
לרבוקו. ולא יהיה שום הפרש בין אדם לחבירו. שהכל יהיו
מלאים דעה את ה' כמים לים מכסים. ולא יהיה שום מלחמה
בעולם. ולא יהיה שום מחלוקת. ולא יהיה שום קנאה ותחרות
בין אדם לחבירו. כמו שכתוב לא ישא גוי אל גוי חרב ולא
ילמדו עוד מלחמה. ולא יהיה שום מחלוקת בין אדם לחבירו
כמו שכתוב לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי. ולא יהיה
שום מחלוקת בין אדם לחבירו. כמו שכתוב לא ירעו ולא
ישחיתו בכל הר קדשי. ולא יהיה שום מחלוקת בין אדם
לחבירו. כמו שכתוב לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי.
ולא יהיה שום מחלוקת בין אדם לחבירו. כמו שכתוב לא
ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי. ולא יהיה שום מחלוקת
בין אדם לחבירו. כמו שכתוב לא ירעו ולא ישחיתו בכל
הר קדשי. ולא יהיה שום מחלוקת בין אדם לחבירו. כמו

המידה הא׳ חקל וחומר · תין חדש יבול להכי שם שהכתיב חושט כי תזרע
חשוך שעתך לכץ וכיוצא שכשבא אחת החשיך תחזר החהוב · ולא
הזכיר נמי החהוב כמו לדבר בהך ולמה ותרגם כשעת כה שבא החגר חקל וחושך

MTA KÖNYVTÁR TARA

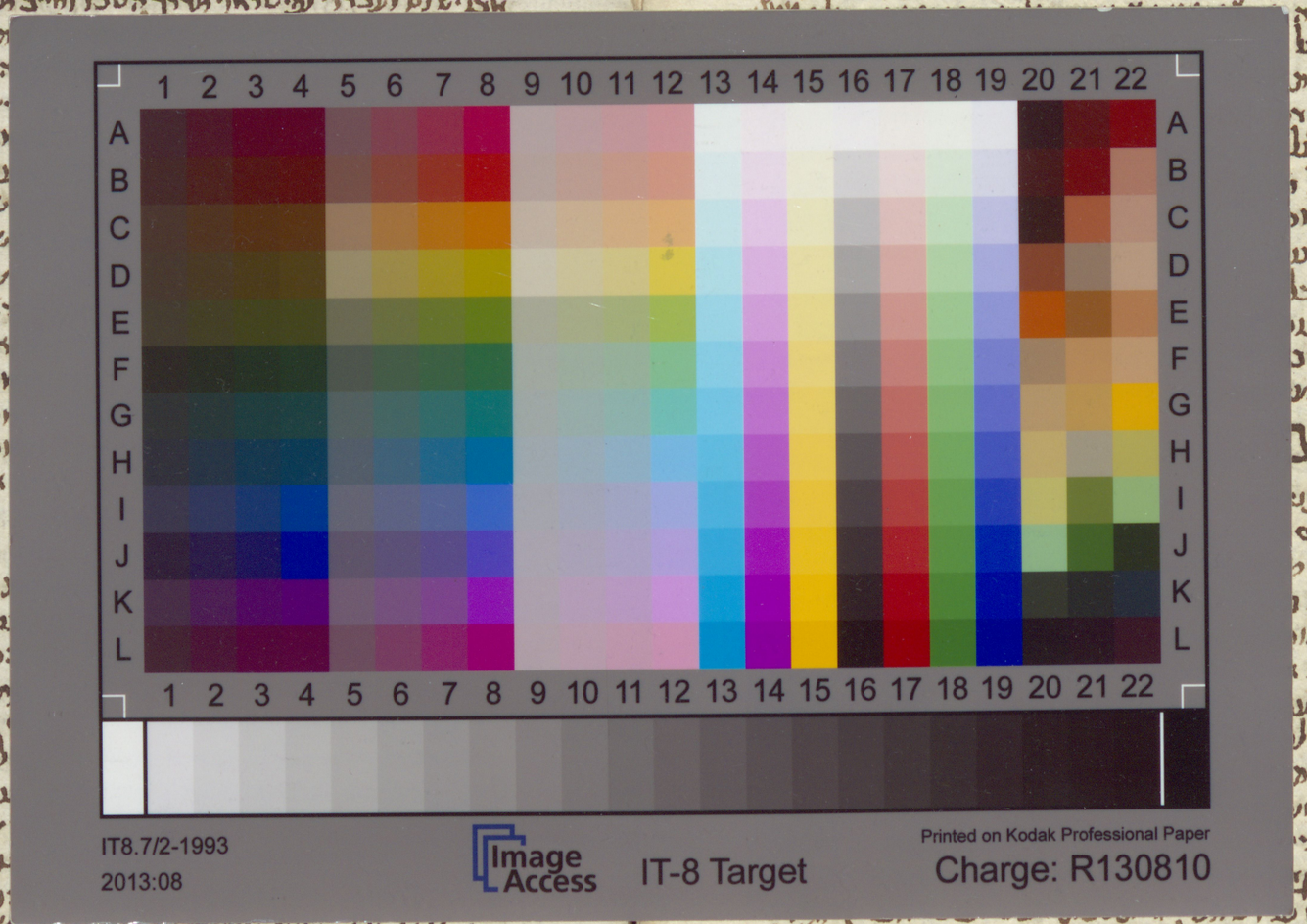
MTA KÖNYVTÁRA

A 589

A 589

Digitized by the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22
A B C D E F G H I J K L
IT8.7/2-1993
2013:08
Image Access
IT-8 Target
Printed on Kodak Professional Paper
Charge: R130810

בתשובה

ניצים וניצרע